

12 RÖPIRAT.

Budapest 1883. június 15.

III. évfolyam

IX. füzet.

Zsidókérdés és antisemitizmus.

III.

A zsidók Magyarországon azt hirdetik hogy magyarok, Németországban hogy németek, az az a hol laknak, az illető állam polgárainak vallják magukat, és mint ilyenek követelik a többi lakosokkal a jogegyenlőséget Ámde az, hogy ők Magyarországon a magyar államnak, vagy bárhol is azon államnak volnának polgárai, a melyben laknak: az csak talmudmorálon alapuló család. A zsidó sehol sem azon állam polgára melyben lakik, Magyarországon nem a magyar állam polgára, Németországban nem a német állam polgára; hanem mindenütt és minden zsidó azon zsidó államnak polgára, melynek feje, központi főhatósága a párisi alliance Israélite. A párisi alliance nem pusztán jótékonysági és vallási társulat, a minek elhítenni akarják; hanem az egész világon elterjedt zsidóságot a Rothschild dynastia uralma alatt egy egységes állammá összefoglaló központi kormánytanács, s ennek legfőbb hatósága alatt minden országban létezik központi országos fő igazgatóságuk, melyek alatt ismét az egyes vidéki, helyi igazgatóságok (kahalok) és zsidó bíróságok állanak. Az összes, az egész földkerekségen élő zsidóság egy egységes államot képez, államot, melynek talaja a civilizált nemzetek teste. Egy óriási polyp a zsidóság, mely a föld mindenik országára kinyújtja egy egy karját. Magyarország is körül van szorítva e polyp egy karjával, s e karon azon 650 ezer zsidó, mely közöttünk él, meg annyi szívó szájadékot képez.

Ha például Muszkaország 650 ezer muszkát oly utasítással küldene be Magyarországra, hogy itt a közvagyonosságot, közerkölcsöt, közegészséget, közrendet, államot, egyházat aláaknázzák, s így mintegy megőrölve az állam gyökereit, Magyarországot a muszka hatalom zsákmányává tegyék: kellene-e ezen muszka küldötteknek a magyar polgárokkal egyenlő magán és politikai jogokat adnunk? Nemde nemcsak hogy nem egyenjogosítanók őket, de még hazánk

határain belül sem túrnók meg? A zsidóság pedig ilyen küldöttje a párisi alliance universelle-nek, mely azonban a maga kasztszerű szervezetét, az ő központi és helyi igazgatóságait (kanaljait) csalárdul a vallás és egyház meze alá rejti.

A zsidók szövetkezetüket vallási s nemzetiségi társaságnak hirdetik; de nem az. Ha a zsidóság csak külön nemzetiség volna az államban, vagy csak külön vallásfelekezet: akkor nem volna anti-semitizmus. A zsidóság nem nemzetiség⁷ mert nincs nyelve. Azon nyelv, melyen a zsidóságnak mint szövetkezetnek törvényei, szabályai irvák, a héber nyelv nem egyéb, mint a syrochaldaei (Asszírriában és később Babylonban használt) nyelv egyik eltorzított dialectusa; az a nyelv pedig, melyet most általában használnak, a német nyelvnek egy kificzamított, héberrel kevert zagyvaléka. Nekik nemzeti nyelvük nincs, és így nemzetiségnek nem is tekinthetők. De külön vallásfelekezetnek sem tekinthető a zsidóság. A talmud nem vallás, hanem zsidó állami, egyházi s társadalmi törvénykönyv. A zsidók templomaikban nem vallásos tanokat, hanem politikai történetüket adják elő. De ettől eltekintve, a talmud vallása egy esztelen, erkölcstelen és istentelen babona, melynél még a vad kannibálok vallása is észszerűbb és humánusabb. Minden létező vallásnak a föld kerekégén fő elvei az igazság és jó eszméje; s vallásnak csakis azt ösmerhetjük el, mely – bárha tökéletlen módon – az istenben (a tökéletes lényben) való hitet követi vezércsillagként hittanában, s az igazság és jó eszméjét alkalmazza zsinórmértékül erkölcstanában: ámde a talmud istene egy tökéletlen, gyarló, szószegő, eskütörő, bűnre hajló, gyáva, igazságtalan, szeszélyes lény, kivel a rabbik egyenrangban, sőt sok tekintetben felette állanak; és a talmud erkölcstanának vezérelve a gonoszság, s tanai a bűnök, gazságok és aljasságok kifejtett és példázott rendszere: ilyen istentelen és erkölcstelen szeméthalmaz pedig vallásnak nem tekinthető. De még ha vallásnak néznék is e képtelen és undok babonát: még akkor sem tekinthető a zsidóság csak külön vallásfelekezetnek; mert e babonákat a zsidók nagy része nem hiszi, nem tartja; ezeket a zsidóság előljárói csak a buta tömeg számára ütötték össze valláskép. A zsidó államnak gondoskodnia kelle vallásról is a zsidóság buta tömege részére: hogy e tömeget a bigottság fékével papjai által még jobban hatalmában tarthassa; s hogy a fanatizmus szítása által e tömeget még inkább elkülönítse a nem-zsidóktól; s hogy elejét vegye annak, hogy e buta tömeg valamelyik nem-zsidó vallásfelekezet tanait elfogadván, azzal összeolvadjon s a zsidó állammal szakítson. A zsidóság előljárói úgy tesznek mint a borgyáros: gyártják a talmudköttyvalékot a buta tömeg részére, de maguk nem isznak belőle;

gyártják pedig azért, mert a vallásos bigottság még az érdeknél is hatalmasabb, s mondhatni az egyedüli eszköz azon vad kaftános tömeg kény-kedv szerint mozgathatása s kormányozhatására. De épen ezért e vallás szerzőinek, a zsidóság előljáróinak a rabbiknak volt rá gondjuk, hogy e vallás szerint ők legyenek az istennek nemcsak képviselői, de magok az istenek. Ámde, hogy azon zsidók (a neológok), kik e babonákat nem hiszik, csak olyan zsidók, sőt még veszélyesebbek mint az orthodoxok, és hogy érdekeiket mindenkor azonosítják a legbutább orthodoxokéival, arról csak a most folyó tiszta-eszlári bűnügynél is meggyőződhetünk. De hogy a zsidóság pusztán csak egy külön vallásfelekezetnek nem tekinthető, arra leg-hatalmasabb bizonyíték az, hogy a kikeresztelkedett zsidók is túlnyomó részben megmaradtak a zsidó állam kötelékében, s habár vallásra nézve keresztények, de tényleg zsidók, a zsidó állam polgárai, az alliance universelle hű harcosai, alattvalói, s a zsidó érdekek buzgó előmozdítói.

Ha pedig sem nemzetiségi sem vallási kötelék nem fűzi egybe a zsidóságot: úgy valami másnak kell közöttük az összekötő kapcsot képeznie, mert ugyan szorosán egyesülvők. Hogy ez összekötő kapocs mibenlétét megértsük, jobban meg kell esmérnünk a zsidóságot, bele kell pillantanunk a zsidó lelkület mélyébe.

„A zsidók is csak olyan emberek mint a keresztények. A zsidóknak is vannak hibáik és előnyeik ép úgy mint a keresztényeknek. Keresztények közt is vannak rossz emberek, és zsidók közt is található jó emberek, mint keresztények közt. Tehát különböző mértékkel mérni keresztények és zsidóknak, több jogokban részesíteni a keresztényeket mint a zsidókat, inhumánus, szabadelvűtlen, jogtalan és méltánytalan dolog volna.” Így érvelnek a philosemiták.

Hát senki sem vonja kétségbe, hogy keresztények között is vannak gonosz emberek, és zsidók közt is találkoznak becsületesek. (P) Csakhogy keresztény rossz emberek még ha sokan kerülnek is, nagy veszélyt az állam s társadalomra nézve nem képeznek; mert ezeket nemcsak az állam üldözi, de az egész keresztény társadalom megveti, kebeléből kizárja őket, s az államot ezek üldözésében támogatja, s így a minden felől megtámadott, sehol támaszt nem lelő bűnös mihamar ártalmatlanná lesz téve. Ellenben a gonosz zsidó gaztetteiért, ha azt keresztény ellenében követte el, fájának minden tagja részéről buzdítást, dicsőítést, támogatást, pártolást talál; s a bűnöst üldöző állam nem egyedül a gaztettet elkövetett zsidót, de az egész környék, és ha szükségesnek látja a zsidóság, az egész ország, sőt az egész földkerekség minden zsidójának roppant pénzhatalommal rendelkező, szoros szövetségge szerveült, semmi eszköztől vissza nem

riadó ligáját találja magával szemben. S aztán, a mi azt illeti, hogy zsidók között is vannak becsületes emberek: ez a zsidó becsületes-ség mindég nagyon kétes dolog; mert a ki nekem becsületes közöttük, az másnak gazember lehet és vice versa. A melyik zsidó engem befönt 5000 írtig, egy másik kereszténnyel meg tehetett vagy 5 krnyi jót, és az édig dicsőíti, mint becsületes zsidót; az a zsidó pedig, a ki velem szemben viseli becsületesen magát, tudtom nélkül egész falvakat tehetett tönkre.

Ámde a keresztény társadalomra nem csupán az képez nagy veszélyt, hogy a zsidók közt sok gazember találkozik; sőt még nem is csupán az hogy e gazemberek rendszerint büntetlenül űzhetik gazságaikat: hanem, nézetem szerint, a zsidók veszélyességét azon ki nem egyeztethető, át nem hidalható roppant különbség képezi, mely a zsidók alaptermészete s a keresztények alaptermészete, a zsidó lelkület és keresztény lelkület között létezik; úgy hogy a zsidókat a nem-zsidókkal szemben egy külön emberfajnak kell tekintenünk

E két emberfaj mind céljai, mind e célok elérésére használt eszközei tekintetében egymástól homlokegyenest eltér; egymással a világtörténelem folyamán szakadatlanul harcban áll; közöttük érdek-kiegyeztetés épügy nem képzelhető, mint a farkasok és bárányok között; rájuk ugyanazon mértéket alkalmazni, őket egy törvény alatt összefoglalni annyi, mint a farkasokat és bárányokat egy kamrába zárni; a mint ezen közös kamrában bizonyos a bárányok veszte, oly bizonyos a zsidók egyenjogúsítása mellett a keresztény nép elpusztulása.

Hogy pedig ezen roppant különbséget zsidó lelkület és keresztény lelkület közt alaposan megértsük, szükséges a dolognak némi feneket keríteni.

Az emberek felsőségét az állatok ösztön által vezérelt élete felett, a céltudatos élet, más szóval a nagyobb szabadság, melyet az alkotó az embernek engedett, képezi; azon szabadság, hogy az életcéljaink elérésére szolgáló eszközökben (de nem magában a célban is!) válogathatunk. A cél, mely életünk, gondolataink, tetteink mozgatója, mely lelkünkkel összeforrt, mely természetünk alapját képezi, nem mi találtuk fel, hanem magunkkal hoztuk a világra; de e cél felé nem csupán ösztön által hajtatunk, hanem e célról tudatunk van, és akarattal is törekszünk feléje az általunk megválasztott módon és eszközökkel. Mindnyájan boldogságra törekszünk, s e tekintetben keresztény és zsidó megegyezik. De már itt mindjárt homlokegyenest elágazik egymástól a két emberfaj. A keresztények bölcsészei, lelkészei, költői, tudósai s általában mindazok, kik az em-

berek gondolkozásának és törekvéseinek kifejezői és irányzói, a boldogságot egy szellem-erkölcsi jó elérésében, a tökéletességben helyezik. S a keresztény lelkület eszméi, törekvései egész tartalmát s irányát teljesen kifejezi és örök időkre megszabja vallásalapítónk e mondata: „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei atyátok tökéletes.”

A keresztény emberfaj a boldogságot a tökéletességbe helyezi, s erre erény nyel és tudással törekszik. Minden keresztény egyházi és világi törvények e czélnek – többé-kevésbbé tiszta – kifejezői. Egész társadalmunk, összeségében, művészet, tudomány, vallás, erkölcs, jog, illem sőt gazdasági életünk is, – mert a keresztény az anyagi jólétet, anyagi kincseket csupán szellem-erkölcsi czélok elérésére szolgáló eszköznek tekinti, – valamint egész világtörténelmi szereplésünk e cél felé, a tökéletesülés felé irányul. S az ok, hogy a keresztény emberiségben az elvek, melyeket zsinórmértékül tart, a jó és igazság elvei nincsenek megtestesülve, s hogy eszményétől a tökélytől oly távol van: az emberek gyarlóságában keresendő; de e gyarlóságból az emberiség mindinkább kibontakozik s folytonosan halad a tökély felé.

De a zsidó emberfaj tökéletességre nem törekszik; mert ő már tökéletesnek tartja magát, tökéletesebbnek, – mint talmudjából megérthetjük – még az istennél is, vagy legalább azzal egyenrangúnak. „Ki zsidót pofon üt, mintha az istent ütné pofon”, – mondja a talmud. – S e mellett a zsidó faj minden szellem-erkölcsi célzt üres ábrándnak, agyrémnek tart; a boldogságot anyagi kincsekbe helyezi, s ép azért legfőbb célja: mindennek bírása kizárólagos tulajdonul bírása az egész földnek, minden szervetlen és szerves lényével egyetemben (a nem-zsidó embereket sem véve ki). A zsidó legfőbb célja anyagi kincs, gazdagodás lévén, innen van, hogy a zsidó mindég pénzével henczeg és gazdagságát igyekszik fitogtatni. Ő a vallásos buzgóságot, az ünnep megszentelését is sokat evésben s nagy költekezésben helyezi; és így vallásos, buzgó csak az lehet a ki gazdag. A zsidó szemében az észnek, becsületességnek, szépségnek, erényességnek, tekintélynek, tudóságnak, kegyességnek, vallásosságnak, hazafiságnak, nemességnek, szentségnek, jámborságnak és mindennemű tökéletességnek mértékét és hévmérőjét az képezi, hogy hány százalékra dolgozik, és mennyi pénzt harárcsolt már össze. S fájdalom! ez a zsidó életnézlet már keresztény társadalmunkra is nagy mérvben elragadt, s azért van, hogy ma már mihelyt pénze van valakinek, azonnal van esze, tudománya, becsülete, tekintélye is; ezért van, hogy ma már nem a gabság, szemtelenség, erkölcstelenség tekintetik szégyennek, hanem a szegénység! A zsidónak egész élete fő célja tehát anyagi kincsek

szerzése. Ha pedig valakinek fő célja ez, és ennél fellebb való célt nem ösmer: természetes, hogy minden eszközt csupán e célra többé vagy kevésbé szolgáló természete szerint bírál meg; csupán azt kérdi: gazdaságos-e? s nem azt is: jogos, igazságos, erkölcsös-e? Innen van, hogy a zsidó cselekedeteiben más tekintetek által nem vezéreltetik; az eszközök jogos vagy nem jogos, illendő vagy nem illendő, szégyenletes vagy nem szégyenletes, erkölcsös vagy nem erkölcsös, szép vagy nem szép, igazságos vagy nem igazságos, méltányos vagy méltánytalan voltában nem válogat; hanem csak abban, hogy melyik vezet gyorsabban és biztosabban céljához, a meggazdagodáshoz. De a zsidó a szellem-erkölcsi célokat is elfogadja s követi, ha és a mennyiben beválnak eszközül fő céljaira, a gazdagodásra. Erkölcsi eszmék: jog, igazság, erkölcs megvalósítására a zsidó nem törekszik; de a mennyiben ezek a gazdagodást elősegítik^ annyiban követi őket A zsidó becsületes, nemes, hazafi és minden kitelik belőle ott, a hol ez jövedelmezőbb rá nézve, mint ellenkezője; de csakis ott. A zsidó józan, takarékos, önmérséklő, szóval az eredményeket is gyakorolja, a mennyiben meggyőződik, hogy azok fő céljára a meggazdagodásra szükségesek vagy hasznosak; de csakis annyiban. És mivel meggyőződik, hogy a bűnök terjesztése által a többi emberek kizsákmányolása neki könnyebben megy: azért a zsidó a nem-zsidók közt a bűnök minden nemét terjeszteni iparkodik, szükség esetében még példaadással is.

De hát sajtáságos tünemény – és ez a philosemiták egyik érve a zsidók mellett, – hogy a zsidók egymás iránt sokkal több szeretettel és jótékonysággal viseltetnek, mint keresztény keresztények iránt. Ennek magyarázata nagyon egyszerű. A keresztény minden embert, kivétel nélkül felebarátjának tekint, s azok iránt a jog, illem, erkölcs és becsület törvényeit magára nézve kötelezőknek ösyneri. De a zsidó csak a zsidót tekinti felebarátjának, a többi embereket pedig lenyúzandó birkáknak tekinti. Egy kis kályhának melege, kihelyezve télben a szabad ég alá észrevétlenül veszne el; míg egy kis szobát bemelegít. S minthogy az egész világot, úgy a természetit, mint az erkölcsit analógia fűzi át: ez a természetből vett kép a szellem-erkölcsi világra is alkalmazható; mert ezt és amazt ugyanazon törvények uralják. A szeretetnek és minden érzelemnek nagy külterje csökkenteni annak belterjét (intensivitását). A családi kapocs, mely csak néhány embert fűz össze, szorosabb, mint a nemzetiségi, s ez ismét mint az eraberiségi érzet. A magyar honfitásaink szeretete itt hazánkban sokkal csekélyebb, milliók felé oszolva, mint pl. Amerikában, hol néhány száz emberre szorítkoznék. A pártok elhallgatnak, ha az országot külső nagy veszély fenyegeti, s mint egy

ember úgy tart össze a nemzet; de ha eltűnt a külső veszély, a nemzet különféle pártokban ismét egymás ellen tusakodik. A francziák a nagy forradalom idején csak addig dühöngtek egymás ellen, míg a többi államok szövetsége meg nem támadta őket. A zsidók, mivel háborút üzentek az emberiség nem-zsidó részének, sokkal inkább vannak utalva egymásra, mint az emberiség nem-zsidó részének tagjai; s mivel rokonszenvük szűk körre szorul, mivel a nem-zsidókat halálosan gyűlölik: természetes, hogy egymás iránti ragaszkodásuk nagyobb intentivitást nyer. A rablóbandák tagjai – mivel az egész társadalommal harczban állnak, – köztudomásúlag, jobb ügyre méltó, bámulatos hű ragaszkodással viseltetnek egymás iránt; noha ezek a legszeretlenebb és vadabb emberek (mert ha nem volnának szeretetlenek, vadak, nem volnának rablók). De hogy a zsidók aránylag sokkal rosszabb, kegyetlenebb, czivakodóbb természetűek mint a keresztény népek, azt nemzeti történetük bizonyítja, és bizonyítja az, hogy alig eshetik meg egy-egy nagyobb tanácskozásuk hajbakapás nélkül.

A zsidók alaptermészete tehát a határtalan bírvágy, melynek kevés a kincsek mérhetlene, melylyel már rendelkeznek, de az egész földet s ennek minden javait, sőt a földön lakozó összes nem-zsidókat is tulajdonul akarják benyelni. S mivel e vágy s e cél minden zsidó lelkületben közös: ez az összekötő kapocs közöttük. Ézen célra szervesültek állammá a zsidók, hogy az egész földet uralmuk alá hajtsák, s az összes nem-zsidókat rabszolgaságra vessék.

Nyíri Elek.

יהי אור

Jehi or! – Legyen világosság!

VI.

A Talmud elvei gyakorlatban.

Előbbi szakaszaink aránylag elég fényt derítenek a Talmud külső és belső mivoltára, s így átmehetünk elveinek méltatására. Kiténik leírásunkból, miszerint a Talmud nem képez valami káté-félét, melyten Isten és felebarátainkról szóló tanok fejezetről fejezetre tárgyaltatnának, hanem egyről-másról szóló hagyományokat tartalmaz; és így a szóban levő erkölcsi elvek különféle helyeken és könyvekben elszórva találhatóak föl. A Talmudon fölül vannak még a zsidóknak több száz kötetre menő másféle könyveik, és napjainkban is keletkezik tömérdek, főleg Orosz-, Lengyel-, Német- és Olaszországokban, meg hazánkban is. E könyvek tárgya majd a sz. írás, a Masszora, Kabbala, régi rabbinusok

életírásai, műveiknek méltatása, majd a Talmud, ennek egyes részei, kérdései, nyelve, nyelvjárása, hozzá való szótárak, s más e félék. Ezekon *felül* vannak rituális, ima, intellektuális, szónoklati s más egyéb vallási, erkölcsi, példázati és tankönyvek. Kátéik – mint mondók – rationalisticus könyvek; alapjaik ugyan a sz. írás, hanem a tanok oly általánosak bennük, mint a rationalistáknál szokás. Ilyen elvek pl. hogy ne ölünk, ne lopjunk, ne csaljunk, ne paráználkodjunk, ne hazudjunk; szeressünk minden embert, legyünk becsületesek, stb., stb. Oly tanok ezek, melyeknek ellenkezőjét soha semmiféle pogányok sem tanították. Természetesen, kátéikban szó sincs a Talmudról, annak gonosz elveiről: gyűlölségről, csalás-, gyilkosságról, stb.; ily tanok még nem gyermeknek valók, és amúgy is megtanulják szülőiktől s később a Talmudból.

Nincs a történelemben nép, mely oly megrovott életű volna mint a zsidó, és nincs oly igazság a $2 \times 2 = 4$ -et kivéve, melyben az összes emberiség oly egyértelműleg érezne mint a zsidók példátlan gonoszságára nézve. A zsidónak kezében még a sz. írás is méreg, még evvel is gyűlölséget hintenek maguk között a nem-zsidók irányában. Összeállítanak az Exodusból, Deuteronomiumból stb., némely, Palaestina őslakóira szóló verseket, s belekevervén a Talmud szellemét: a leggyűlöletesb dolgokat ismétlik naponként ellenünk a sz. írás oszlopába kapaszkodva. – íme egy-két példa:

יפתח יי לך את-אוצרו הטוב תא השמים לתת מטרא-ארצך בעתו ולברך את כל-דמעשה ידך והלויית גוים רבים ואתה לא תלוה: כי יי אלהיך כאשר דבר-לך והעבמת גוים רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים כן לא ימשלו: אשריך ישראל מי כמותה ים נישני רני חגג יזרק ואשר הרב נאותך ויכהשי מבידך לך ואתה על-לכמותי תירד = *Jiftakh Adonaj lekho esz auczoro hattof esz hassoma im loszesz metar drczkhó beitto ulvóreckh esz hol máaszé jodekho vehi.* Jviszó gójim rabbim, veatta loszilve Ki Adonaj Elohékho hérakhékho káaser díbber-lokh, vahaavatetho gójim rabbim, veatto lo táavot umosalto begójim rabbim, uvkho lo jimsolu. Asrekho Jiszróel! mi kommaukho? am nosa Badonaj mögen azrekho vaaser'kherog gaavoszekhol Vejikhakhasu ojvekho lokh veatto al-bomauszémau thidrokoh Magyarul: „Föl fogja tártani az úr számodra jó kincsét, az egeket, hogy esőt adjon földedre idejében, és meg fogja áldani minden művét kezdednek, és te kölcsönt fogsz adni számos népnek, te azonban kölcsönre szorulni nem fogsz. Mert a te urad Istened megáldott téged amint ígérte, hogy te sok nemzetnek fogsz kölcsönt adni zálogra, te pedig kölcsön mit sem veendesz, és hogy sok népen fogsz uralkodni, ők azonban rajtad nem uralkodnak. Légy üdvöz Jiszróel! ki olyan mint te, győző nép az úrban (úrral), aki a te üdvöd pajzsa, és a ki kardja magasztosságodnak. Hízelegjenek neked ellenségeid, te pedig magasságukon (fejükön) tiprakodjál!”

Ez az egész phanaticus dühöngés Mózes V. könyvének XV. fejezetén alapszik, a hol, persze, más van mondva Ugyan ilyen a következő: (Exod XXIII)

והסיר יי ממך כל-חלי וכל-מרוי מצרים אשר ידעת לא ושמים בך ונתנם בכל-דשנאיך = *Vehészir Adonaj mimmekho kol kholi vekol-madvé miczraim horoim aser jod'ato lo jeszímom bókh unthónom bekol-szonekho.* Magyarul: „És el fogja a Jehova tőled távoztatni Egyiptom betegségét és nyavalyáját, melyeket ismersz, (és azokat) nem bocsátja rád, hanem rá eresztí (azokra), kik téged gyűlölnék.” – Így zavarnak össze

sz. írási helyeket, megtoldják, eltorzítják és káromolják, átkozzák velük a keresztényeket.

Ha már a sz. írásból kovácsolnak káromlásokat ellenünk, képzelni való, hogyan bánnak el velünk a Talmudban, Makhzorban és imakönyvekben! Roszul mondjuk, hogy „képzelni való”; az el nem képzelhető, mily őrzöngő, tajtékozó düh, örök és kiolthatlan gyűlölettel viseltetnek irántunk még a „legcivilizáltabb” zsidók is; hát még a tiszta-eszlári fajta!!

A zsidók ős idők óta minden nem-zsidó irányában táplált gyűlölete a rabbinusok által mindenkor mesterségesen szíttaték, hogy népüket a beolvadástól megmentsék. A köz-zsidóságra nem bízhatták a Talmud minden elvét, sem azokra a nagy tömeget meg nem taníthatták; hogy tehát ez az őket összetartó féktelen gyűlölet ki ne haljon: imakönyveiken rakták le vipera-mérgüket egyéb fajok ellen. A múlt századok ker. uralkodói törődtek némileg a keresztény vallás és társadalom jóvoltával, és így Talmud és imakönyvek bírálata alá kerülvén, a főbb istentelenségeket ki kellett hagyniok; mind ennek daczára imakönyveik ma is hemzsegnek a legborzasztóbb átkoktól a kereszténység ellen. Örök szegyen társadalmunkra, hogy csak annyi önérzettel sem bir, miszerint e becstelenségeknek valahára véget vetne. Nagy erkölcsstelenség az, ha az ember felebarátját Isten átkával üldözi, de az sem kisebb, ha az ember ezt elnézi; hátha még e minden erkölcsöt kivetkőzött fajt még védelmébe is veszi! De hát híjába! Vannak emberek, kik ha valamely rögeszmébe fogództak, vagy ha őket fizetik: nem törődnek sem Istennel, se hazával, se közjával, sem erkölcsessel: vesszen el minden, csak az ő zsebük teljék, vagy az ő rögeszméjük elsüljön. A mely nemzetnek sok ilyen fia van: életre sem nem érdemes, sem bukását ki nem kerülheti. Hogyan türhet akár keresztény, akár pogány vagy istentagadó ilyenféle, naponként ismételt átkokat, mint pl. a következők:

ולמשינכם*) אל תהו תקיה ובל המנים כינע יאבדי ובלם מהרה יכרתו יהודים מהרה תעקר ותשבר ותמגר יתכנע במהרה בימינו: בידך אתה ו...
 = *Velammalsinim alt'hi thikvo vekol hamminim kerega jauvéda f'kullom n'héro jukkorészu; ve'hazzédim m'héro th'akkér vuzsabbér uszmaggér veszakiiija bimhéro Ujoménu Borukh atto Adonoj*

*) Mi a jelen „ima” szelídített alakját fogadó el e helyen; csupán a „hamminim” szót állítók vissza, mely helyett a legújabb kiadású könyvekben ilyen kitétel olvasható: *כל יושי ישעה = f'kol ausze ris'ó*, minden gonosztevő. – De mire való ez a jellemtelen képmutatás? vagy talán rendjében van akár a gonosztevőkre is Isten átkát kérni? Zsidókon kívül illet egyetlen halandó sem fog mondani. Buta, vad népük azért tudja, hogy a „gonosztevő” kifejezés alatt a keresztények értendők. Azért is kiírjuk hát ezen *imának* káromolt átkozódást eredeti alakjában, ha tetszik, ha nem; legalább elhiszik a zsidók, hogy mi nem hagyjuk magunkat felülteni kénmutatásuk által. Ez „ima” valódi szövege tehát imóv hangzik: *ולמשינכם אל תהו תקיה ובל המנים כינע יאבדי ובלם מהרה יכרתו יהודים מהרה תעקר ותשבר ותמגר יתכנע במהרה וכל איבי יעמד מהרה יכרת ימלכת זדון תעקר ותשבר ותמגר יתכנעם במהרה וכל איבי יעמד מהרה יכרת ימלכת זדון תעקר ותשבר ותמגר יתכנעם במהרה בימינו = velammsimodim al t'hi lh'kvo, f'kol hamminim k'rega jauvédu, f'kol. ojve amm'kho m'héro jihkorészu, timalhuez zodaun th'akkér uszahbér uszmaggér f'thakh-iiem bimhéro b'joménu*. Vagyis: Valamennyi eretneknek ne legyen reménye (t. i. az örök életre); minden haereticus rögtön vesszen el; a te néped ellensége azonnal vágaszék se; a góg birodalmát (Rómát, – a kereszténységet) tépd ki gyökerestül, és zúzd össze, igazd le mindnyájukat hamar, napjainkban. – Pfu! a hátam borsószik ekkora istentelenség hallatára!

sauver ojevim umakknia sédim! Magyarul: „Rágalmazóinknak pedig ne legyen reményük (a diadalra), minden eretnekek (nem-zsidók = keresztények) rögtön vesszenek el! Vesszenek el mindnyájan azonnal; és a szemtelenekeket semmisítsd meg rögtön, még a mi napjainkban. Légy áldott Adonaj, ki az ellenséget összezúzza, és lealazza (meghajlítja) a szemtelenekeket.”

Ily förtelmes káromlást a keresztény még a vadállatokra sem mond; ily átkokat egyáltalán emberi lény száján ki nem ereszt; és ime ez a ronda zsidóság zsinagógájában naponként ez átkokat szórja az öt megtűrő keresztény társadalom ellen! – És íme! társadalmunkban még mindég van olyan ostoba ember, a ki a zsidókat csak olyan tisztességes népek tartja, mint bármely mászt. Hát még a megromlott szívűek és üresfejűek azon hóbotos osztályáról miként vélekedjünk, mely még folyton a zsidók beolvasztásáról, „megmagyarításáról”, stb. álmodozik. Szerencsétlen rögeszme! – Tekintsenek csak bele e szánandó holdasok „izraelita polgártársaik” új imakönyveibe, nem is említve a régieket, bámulva fogják látni a hajmeresztő átkokat, melyekkel „Mózes-vallású, német nyelvű, *de magyar érzésű* polgártársaik” mindnyájunkat sújtanak! Ha akarnák a királyi ügyészek, itt találnának még csak pompás és bő anyagot sajtópörökre! Nincs az a „sornál”, mely piszkolódásaival vételkedhetnék a zsidók „imakönyvei”-vel; lássanak ezekhez az annyira buzgó államügyészek!

Napról-napra szaporodnak a zsidók által elkövetett gyilkosságok; ezek okait senki sem kutatja; sőt nemcsak hogy az ily hajmeresztő gyilkosságokat iparkodnak egyes személyekre tolni, hanem még el is palástolni, hazudni Híjában aljasítják el magukat keresztények ily rut és bűnös szerepre; mi lassacskán majd kibontjuk a Talmud, Makhzor, Sziddur, stb. redőit, hogy a közvélemény tisztán lássa a zsidók pokoli gyűlöletét, és a gyilkosságot határozottan megengedő tanait. Itt nem fog használni pénz, sem prókatori hebehurgyaság.

A zsidók célja – saját tanaik szerint – ha megerősödtek, egy rémítő méiszárlással vetni véget a gyűlöletes keresztények uralmának. Ezért phanatizálják köznépüket lángoló gyűlöletre ellenünk könyveik csaknem minden lapján, oda állítván a kereszténységet, mint a legyilkolandó Edomet (erről később), e véres bosszú reményében így hivatgatják:

ביטה ומחר שנת גאולים בנד בוגדים יחלף אלילים: בטופלי שקר הפל הללים ביום הרג רב בנפיל מגדלים: רחם וחמול בן יקר: רוח נפש שוקקה להקיר: ראה כי גברה יד המדקל: רוח ערצנים כזרם קיר: יום יום נצפה: גאלתנו = *Bito umahér s'nasz g'ulim; baggéd baugdím ve khalléf elilím betaufle seker hoppéi khalolim, Vjóm hereg raf binfnvl migdolim. Rakhém vakhamaul bén jakkir. Eavve nejes saukéko l'hokir. R'é ki govró jad ham-raadkir; ruakh ericzím kézerem kir. Jaum-javm riczappe g'uloszéliu.*

Magyarul: „Tekints le ránk, és hamar (jőjjön el) megváltásunk eszten-deje. A miben bíznak a hitszegők (a keresztények, mint kiknek elei zsidók voltak), semmisítsd meg hamis isteneiket. A hazugság híveit dög-lesszd meg (töröld el halállal) a méiszárlás nagy napján, midőn számtalan torony (ker. templom és átaljában ker. hatalom) le fog roskadni; légy azonban irgalmas és kíméld a drága fiút (Izraelt; a zsidóságot). Töltsd meg kérdésben (rimánkodásban) kiapadt lelkünket. Lásd, a sanyargató

keze nagyon elhatalmasodott rajtunk; az elnyomó (t. i. a ker. hatalom) szelleme (olyan) mint rohanó vízár. Napról-napra várjuk megváltásunkat,” stb.

Ezt a vérszomjas átkozódást húsvétkor (peszakh) minden zsinagógában elordítják; ha mármost egy zsákba kötött keresztényre köpdősnek, vagy egy-egy ártatlan ker. gyermek eltűnik ily veszett dühöngés közepette: azon csak a bolond fog csudálkozni. Ugyancsak a húsvéti imák elején elmondják egy bevezető imában, hogy mily boldog idők voltak azok, mikor a jeruzsálemi templomban összejött a papság, hogy áldozatot mutasson be; midőn a leviták megragadták az áldozatot, levágták, és vér borítá az oltárt, vérrel fecskendezek be az oltár környékét. Amde most, hogy Jeruzsálem elpusztult, az oltárok ledöntettek, mily szomorú az, hogy most csak szájjal történhetik ily áldozat bemutatása, stb. – Biz ez elég lehet arra, hogy a phanaticus zsidó *egy kissé kedvesebb* áldozatot szerezzen, s mutasson be féktelen átkok között Jehovájának.

Hogy ily borzadalmas elvek szabadon kinyomathatók, az az államügyészek bűnös mulasztása. Bűnös azért, mivel józan, becsületes ember azonnal belátja, hogy ily társadalom-felforgató elvek hatás, vagyis eredmény nélkül nem maradhatnak. Az olyan Tisza-Eszlár-féle alkalmakkor egészen hasztalan dolog egy pár zsidót befogni és azokkal hurczolódni egy esztendeig; azok a zsidók csak erkölcsi tanaik értelmében jártak el, midőn Solymosi Esztert legyilkolták, és csak a véletlen okozta, hogy tetten kapáltak. Nemcsak ők a bűnösök; nemcsak Tisza-Eszláron követtek el húsvéti keresztény-gyilkolást a zsidók: 2000 év óta gyakorolják ők ezt mindenütt, a hol zsidó van, és a hol Machzor-beli imákkal élnek. Nem azokat kell tehát egyedül pörbe fogni, hanem az összes zsidóságot, mely ily elveket nyilvánosan hirdet, naponként ismétél és híveivel olvasat. – Fogattassanak el a legphanatikusabb zsidók: a rabbinusok mind; hányják tűzre a talmudot, a Kabbalát, a Massorát, a Makhzort, Abrahaniel, Bar Majmon, stbiek könyveit. Sőt még ez sem használhat (a történelem tanúsága szerint); a zsidók meg nem javíthatók; és e szerint ellenük más orvosszer hatályos nem leend, mint a hazából való kitolnczolás.

Avellaous.

A zsidó rituális gyilkosságok chronologiai rendben, az 1071-ik évtől napjainkig.

Il sangue cristiano nei riti ebraici della moderna sinagoga (A keresztény vér a jelenkori zsinagóga héber rítusaiban) czim alatt a napokban egy érdekes mű jelent meg Olaszországban Prato-ban, a mi bizonyítéka annak is, hogy az antisemitikus irodalmi tevékenység Olaszországban is (a hol pedig 28 millió lakos között csak 40 ezer zsidó van,) kezdetét vette.

Ezen díszesen kiállított vaskos füzetben a keresztény vér használata a zsidó rítusban a zsidók kabbalisztikus hagyományaiból

kétséget kizáró módon bebizonyították. Függetlenül közölve van benne a történelmileg és bíróságilag kiderített rituális gyilkosságok egy része, röviden, chronologiai rendben.

Szemben a tiszai-északi rituális gyilkossági perben e hó 10-kén megkezdődő végtárgyalásra, idő- és alkalomszerűnek látjuk az olasz röpiratnak e részét itt fordításban adni.

Az esetek sorozata Kr. u 107). évvel kezdődik, és a tiszai-északi szertartásos gyilkossággal végződik.

Történelmi jegyzéke azsidók által elkövetett néhány
rituális gyilkosságnak.

1071. év. Blois-ban, Franciaországban (Monumenta historica Germaniae: Scriptorum, vol VI., pag. 520) Egy gyermek keresztre feszítetik, s aztán vízbe dobátik. Theobald gróf kerébe töreti a bűnös zsidókat.
1114. Norwichban Angliában (Bollandisti, vol. 3° márczius, 588., és Monumenta ibid.) Vilmos nevi 12 éves fiu egy zsidó házába csalogatattik, s ott agyonkínóztatván, minden vére kivétetik.
1160. Glocesterben (Monumenta ibid.) a zsidók egy fiút keresztre feszítetek.
1179. Parisban (Bollandisti ibid p 591.) Richard nevű fiúcska Pontoise-ban nagyszerdán feláldoztatik; mint szent lesz tisztelve Parisban.
1181. Parisban (Bolland. márczius 25., p. 589.) szent Rodbert nevű gyermekeket a zsidók a húsvétünnepek táján megölik.
Saragossában (Bianca: Hispánia illustrata, Tom. 3°., p. 657.) ugyanez történik.
1236. Hagenau mellett (Richeri Acta Senonensia: Monum. XXV. p. 324. és másutt.) 3, hét éves fiút gyilkolnak meg a zsidók Krisztus iránti gyűlöletből.
1244. Londonban (Baronius n. 42. ez évről.) egy ker. gyermek mártyrhalált hal a zsidók kezei alatt; és a sz. Pál templomban tisztelet tárgyává lesz.
1250. Arragonban (Giovanni da Lent: De Pseudo Messis, p. á'3.) egy 7 éves fiú keresztre feszítetik a zsidó húsvét táján.
1255. Lincolnban (Bolland. vol. 6. július, p 494.) Hugó gyermeket a zsidók elrabolják és táplálják a legyilkolás napjáig. Sok zsidó összegyülekezik Angolország különböző részeiből és keresztre feszítik a kis fiút.
1257. Londonban (Cluverius: Epitome hist. p. 541.) egy keresztény gyermek megöletik.
- 12(50. Weissenburgban (Annal. Colmar, Monum. XVII. p. 191) egy fiút megölnék a zsidók.
1261. Pfortzheimban Badenban (Bolland. vol. 2° april, 838.) egy hét éves kis leányt meggyilkolnak, s aztán véréet veszik.
1283. Magonzában (Baronius n. 61. Acta Colmar. Monument. XVII. 210) egy kis fiút gyámja a zsidóknak elad, s az ezek által megöletik.
1285. Münchenben (Raderus: Bavaria sancta, Tom. 2° p. 331. Monum. XVII. 415.) egy gyermeknek véréet veszik. Vére orvosszerűl szol-

- gál a zsidóknak. A nép lerombolja azt a házat, melybe a zsidók menekültek.
1286. Oberweselben a Rajnánál (Bolland 2° vol. áprilról, 697. Monum. XVII., 77. Baronius 1287. n. 18.) Werner, 14 éves fiú három napon át kínoztatik ismételt bemetszésekkel.
1287. Bernben (Bolland. 2° vol. áprilról) Rudolf fiu húsvétkor megöletik.
1292. Colmarban (Ann. Colm. II. 30.) egy fiu szintigy jár.
1293. Kremsben (Monum. XI. 658.) egy figyermek meggyilkoltatik. Két zsidó megbüntettetik, a többiek fizetés által menekülnek.
1294. Bernben (Ann. Colm. II. 32.) egy másik figyermek öletik meg.
1302. Remkenben ugyanaz történik. (Ann. Colin. II. 39.)
1303. Weissenseeben Thüringenben (Baronius 64.) Konrád nevű iskolás gyermeknek, egy katona fiának vére lecsapoltatik a visszerekbe való bemetszésekkel.
1345. Münchenben (Raderus 351.) szent Henrik kegyetlenül megöletik.
1401. Würtenbergi Diessenhofenben (Bolland. vol. 2° áprilról) egy 4 éves fiúgyermeket a zsidók 3 forinton megvásárolnak, és vérét veszik.
1407. Ugyanitt egy másik gyermek öletik meg; a miből népzendülés támad, s a zsidók kiüzetnek. (Ibid.)
1410. Thüringenből (Baronius 31) a zsidók kiüzetnek keresztény gyermekeken elkövetett büntetteik miatt.
1429. Rovensburgban (Baronius 31. Bolland. 3° vol. áprilról, 978.) von Brück Lajos keresztény gyermeket a zsidók meggyilkolnak húsvét és pünkösöd között; teste megtaláltatik és a keresztények által tiszteltetik.
1454. Castiliában (Simon Habiki-nál) egy figyermek darabokra tépetik és szíve kivéttetik. Ezen s hasonló büntényekért a zsidók kiüzetnek Spanyolországból.
1457. Turinban (Ibid.) egy zsidót rajta kapnak, midőn egy gyermeket meggyilkol.
1462. Innsbruck mellett (Bolland. 3° vol. júliusról, 462.) szent András, egy Rinben született gyermek, a zsidók által július 9-kén meggyilkoltatik, a kik vérét kiveszik.
1475. Trientben történik szent Simon híres vértanúsága, melyről az eredeti periratok még megvannak. Ezen periratokból kiderül az is, hogy a szent Simon rituális meggyilkolásában (assassinio rituálé) bűnös zsidók sok más hasonló tettüket beismerték, és vallomásaikból kiderült, hogy Lombardiában, Velenczében és Olaszország más helyein, Német- és Lengyelországban sat. sat. élő hitsorsosaik számos hasonló büntényt követtek el ugyanazon szertartásos czélból.
1480. Trevisoban (Baronius, p. 569.) a trientihez hasonló büntény követetik el.
1480. Velencei Mottában (Bolland. vol. 2° áprilról) egy figyermek nagypénteken meggyilkoltatik.
1486. Regensburgban (Raderus 3° 174) hat figyermeket gyilkolnak meg a zsidók.
1490. Guardiában Toledo mellett (Bolland. 1° ápril 3.) egy figyermek keresztre feszítettik.
1494. Nagyszombatban, Magyarországon (Bolland. vol. 2° áprilról 838.) egy figyermek elraboltatik és vére vétetik.

1503. Waldkirchben, Elzászban (Bolland. vol. 2° áprilról 830) egy 4 éves kis fiút atyja tíz forintért elad a zsidóknak azon kikötéssel, hogy elevenen visszaadják neki, minekutánna vért vettek belőle. A zsidók a kis fiút megölték, véréből megfosztván.
1505. Budweisban (Efelé Scriptoros, 1. 138) ugyanez történi.
1520. Nagyszombatban és Bazinban (Bolland. vol. 2° áprilról 839) két fiúgyermek megöletik és véréből megfosztatik. Ezért a zsidók Magyarországól kiüzetnek.
1540. Sappenfelden, Bajorországban (Raderus 2., 3ol., 3., 179) a négy éves Mihály három napon át kínoztatik.
1547. Raveban, Lengyelországban (Simon Habiki) egy csizmadia fia két zsidó által meggyilkoltatik.
1569. Witowban, Lengyelországban (ibid.) a két éves János két márkáért eladatik Leizyka Jakab zsidónak, és kegyetlenül lemészároltatik. Más hasonló tettek történnek Bielkben és másutt.
1574. Puniában, Lithvániában (ibid.) a hét éves Erzsébetet Smierlovicz zsidó meggyilkolja virágvasárnap utáni kedden: vére egy edényben felfogatik.
1590. Szydlowban (ibid) egy fiúgyermek eltűnik: vértelen holttestét megtalálják összevissza metélve és szurkálva.
1595. Gostinban (ibid.) egy fiúgyermek eladatik a zsidóknak vérvétel céljából.
1597. Sryalow mellett (ibid.) egy fiúgyermek megöletik. Vérével a zsidók az új zsinagógát befecskendezik, ezzel szentelvén fel azt.
- 1650 Caadenben (Tenzel, 1694. január.) egy Tillich Mátvás nevű öt éves gyermek márczius 11-kén meggyilkoltatik. Ez a történet más hasonló büntettek emlékét is visszaidézi; a melyek Steierországban, Karinthiában, Krajnában sat. elkövetettek.
1655. Tunguchban, Németországban (Tenzel, 1693. június.) egy fiúgyermek meggyilkoltatik.
1669. Metzben (Párisi per 1670-ben. Feller 2° 428.) egy 3 éves kis fiú Levi Rafael zsidó által elraboltatik és kegyetlenül meggyilkoltatik. Holtteste borzasztó módon megcsönkítva találatott meg. A tettes elevenen megégettettet a metz-i parlamentnek 1670. június 16-án kelt ítélete folytán.

Nota bene. – A diessenhofeni fentebb említett gyilkosság folytán 1401-ben lefolyt perben a vádlott zsidó azt vallotta, hogy minden hetedik évben, minden zsidónak szüksége van keresztény vérré. Egy másik felfedezte, hogy a meggyilkolt kereszténynek 13 éven alulinak kell lennie. Egy harmadik azt mondta, hogy ezen vért húsvétra használják, és hogy annak egy részét megszárogatják és porrá törík, s hogy ezt vallási szertartásaiknál használják. (Question juive, pag. 59, 60.) Figyelemreméltó dolog, hogy ugyanily vallomásokat és felfedezéseket tettek más zsidók is különféle századokban és egymástól távollevő országokban, nevezetesen Trientben, Moldvában, Schweitzban a XIV. és XVIII. századokban. Sok más, a felsoroltakhoz hasonló tények lennének még összegyűjthetők más történetírókból, (Az olasz szerző úgy látszik nem ismeri a 18-ik században Magyarországon 1764-ben előfordult orkuti, az 1790-ki peéri, s a Mária Terézia idejében

Morvaországban történt holleschani sat. eseteket sem.*) – Szerk.) nevezetesen Pertz „Monumenta historiae Germanicae” című művéből. De az eddig felsoroltak is elégségesek arra, hogy kétségen kívül helyezték, miszerint ama zsidó szokás, mely szerint keresztény vér használtatik szertartásos czélokra, régi és folytonos szokás” volt a múlt századokban. De térjünk most át a jelen századra.

1810. Aleppo. A damaskusi per iratai között (Laurent: Affaires de Syrie) találtak egy levele John Barker, aleppoi volt konzulnak, a melyben szó van egy Aleppóban eltűnt szegény keresztény nőről. Mindenki egy Anconai Rafael nevű zsidót vádolt azzal, hogy a nőt láb alól eltette, hogy vérét vegye.
1827. Varsóban (Chiarini. Teoría del Giudaismo, vol. I. pag. 355.) a zsidó húsvét alkalmával egy keresztény fiúgyermek tűnt el.
1831. Sz.-Péterváron (Amblageu der Suden: Lipcse 1864.) egy fiúgyermek meggyilkoltatik rituális czélból. így ítél a törvényszék négy bírāja.
1839. Damaskusban (L. a damaskusi per Laurentnál, a 301. lapon.), a vámhivatalnál felfedeznek egy vérral telt üveget, a mely egy zsidó czimére érkezett, a ki 10 ezer piaszt ígért, ha a dolgot a hivatalnokok eltusolják.
1840. Damaskusban megindul a híres per Calangiano Tamás kapuczinus atyának és keresztény szolgájának szertartásos czélból zsidók által történt meggyilkoltatása tárgyában. A zsidókra a büntény rájuk bizonyodott, s el is ítéltettek, noha aztán pénzért kegyelmet kaptak. Mindezen zsidók Livornóból való olaszországi zsidók voltak. Az eredeti per megvan kéziratban a párisi levéltárban; nyomtatásban megjelent Laurent „Affaires de Syrie” című művében és másutt.
1843. Rodusban, Corfuban s másutt (L'Egitto sotto Mehemed Ali di Hamont, Paris 1843.) zsidók keresztény gyermekeket gyilkolnak meg.
1881. Alexandriában, Egyiptomban, Fornarachi görög ifjú meggyilkoltatik, mely eseménnyel 1881-1882-ben az összes lapok foglalkoztak. A holttest vér nélkül találtatott, és viaszszoborhoz hasonlított. A Baruch zsidó család vizsgálati fogságba vettetett, s az Egyiptomban megkezdett per Görögországban folytatott, a hevé a Fornarachi család illetékes. Ez eset miatt nagy zenebonák a zsidók ellen Egyiptom főbb városaiban. Eddig még nem tudatik a végítélet. Megvan a fiúcska holttestének fényképe, melyen a hulla öszszevissza metélve és szurkálva van.
1882. Tisza-Eszláron, Magyarországon, egy 14 éves leánygyermek a zsidók által a zsinagógában meggyilkoltatik. Ítélet még nem hozatott a perben.

N. B. – Ha a mai „felvilágosult” korban a hatóságok jobban ügyelnének az elhagyott gyermekek eltűnési eseteire, tán a fentebbiekhez hasonló sok dologra rájőnnének.

*) L. Ónody Géza: Tisza-Eszlár a múltban és jelenben” című műve 147-156. lapjain, s a „12 röpirat” 1882. nov. 15-ki füzetét. – Szerk.

A „12 röpirat” sajtópere a képviselőház előtt.

A képviselőház f. é. május 21 -ki ülésében került tárgyalás alá Istóczy Győzőnek mint a „*Vi* röpirat” felelős szerkesztőjének, az e röpiratok II. évfolyama (1882.) július 15-ki füzetében „Az elzsidósodott Magyarország” című s a kir. főügyészség által inkriminált cikkekre vonatkozó mentelmi ügye.

A ház többsége a kiadatás mellett nyilatkozott. Izgatott, heves vitát várt mindenki; de biz meglehetősen simán és gyorsan folyt le az egész. Istóczy kiadatása mellett az előadón, Dániel Gáboron kívül senki se szólt; a kiadatás ellen szóltak Szalay Imre és Herman Ottó. Szalay Imre beszédét alább terjedelmesen közöljük. Ellenben nem érdemes a papirost Herman úr „véd”-beszédére vesztegetni, mert mindenki nagyon szépen megköszönhet ilyen „védelmet”. A ki még nem volt eddig tisztában Herman úrnak a zsidókérdésben játszott szerepe fölött, a mely e tárgyalás napjáig olyan „Kitakar, betakar, tudja f... mit akar”-féle volt, e tárgyalás óta tisztába jöhetett az iránt, hogy Herman úr a képviselők között az antisemitizmusnak legelkeseredettebb, legdühösebb ellensége. Nem akarjuk mondani: „legveszélyesebb” is, mert hisz, ha e működése valakire nézve egyáltalán veszélylyel jár, úgy e veszély csakis és egyedül becses magára nézve állhat be. Mert, ha kormánypárti képviselő üzne ily hazard játékot, a ki választókerületében a hatalomra és a majd kivétel nélkül kormánypárti zsidóságra támaszkodhatik, – azt még értenénk; hanem „szélsőbaloldali képviselőtől, a ki a népemberének hirdeti magát, az ilyen eljárás legalább is érthetetlen és megfoghatatlan. Egyébiránt ez az ő dolga! Nemcsak a vásárra, hanem a képviselőválasztásra is mindenki a maga bőrét szokta vinni.

A Herman-féle „véd”-beszédután is – amelynek a kiadatás ellen felhozott egyik érve az volt, hogy a kormány csak egy sajtópert indítatott a „12 röpirat” ellen, és nem 33-at, a hány röpirat t. i. eddig összesen megjelent, – természetes dolog volt, hogy a többség csak azért is, hogy a furcsa „védő” úr kívánsága ne menjen teljessébe, a kiadatás mellett szavazott.

Meg lesz tehát tartva az esküdtszéki eljárás, és pedig még a folyó június hó végén. Így tehát hamarosan átesünk rajta.

Átesünk pedig remélhetőleg szerencsésen; mert Schönerer osztrák reichsrathi antisemita képviselő e szavaival élve: „Es giebt noch Geschworene in Oesterreich!” mi is felkiálthatunk: „Vannak még esküdtek Magyarországon!”

A nyughatatlan, ideges zsidóság mindaddig fészkelődött, míg e füzetek szerkesztőjét ezen legeslegújabb (ki tudná, hányadik?!) megpróbáltatásnak kitennie nem „sikerült”: a zsidóság lássa a következményeket!

A ház tárgyalásának menete a következő volt:

Dániel Gábor mentelmi bizottsági előadó, egy objective tartott rövid beszédben ajánlja elfogadásra a bizottság javaslatát, melyben Istóczy Gy. mentelmi jogának felfüggesztése hozatik indítványba.

Szalay Imre kéri, Istóczy Győzőnek a mentelmi bizottsághoz intézett írásbeli nyilatkozatát felolvastatni. A ház a felolvasást elrendeli.

Rakovszky István olvassa Istóczy Gy. következő nyilatkozatát.:

„A t. mentelmi bizottság részéről nyilatkozattételre levén felhiva, a „12 röpirat” 1882. évi július 15-ki füzetében „Az elzsidósodott Magyarország” cím alatt megjelent s a kir, főügyész által besajtóperelt czikk tárgyában, – nyilatkozatomat van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

A kir főügyész által inkriminált czikket nem én írtam, hanem egy oly egyén küldte be a szerkesztőséghez közlés végett, a ki viszonyainál fogva esküdtszék elé nem állhat a nélkül, hogy előbb, elfoglalt állását oda ne kellene hagynia.

Ennélfogva a czikk írója felkért engem mint a „12 röpirat” felelős szerkesztőjét a felelősség elvállalására, s így nekem nem maradt más hátra, mint a felelősséget a czikkért elvállalni.

Lehet, hogy a czikk kissé élénk színekkel festi a bajokat, melyekkel a zsidóság működése Magyarországra és a magyar nemzetre nézve jár, – de én úgy hiszem, a rajz találó, s abban csak az igazság nyert kifejezést.

A czikkben tettelegességre, erőszakra való felhívás nincsen, amint-hogy füzeteim általában mindig csak azt hangsúlyozták és hangsúlyozzák, hogy a zsidókérdés csak a törvényhozás útján és csak törvényes eszközökkel oldható és oldandó meg.

Ez levén a cél, gyűlöletre való izgatás se magyarázható ki a czikkből.

Az antisemitizmus egy politikai akció, a mely az országnak és a nemzetnek egy idegen uralom alól való megszabadítását célozza, s nem hiszem, hogy a magyar képviselőház üldöztetni engedjen egy oly törvényes törekvést, a mely a legtisztább hazafiúi érzésből ered, s a mely a magyar nemzet veszélyeztetett jólétét, boldogságát, szóval életérdekeit megvédeni tüzte ki feladatául. Nem akarom hinni, hogy a magyar képviselőház a politikai pereknek egy oly új nemét sankcionálja, a mely perek nem a magyar nemzet érdekei ellen, hanem ellenkezőleg egyenesen a magyar nemzet életérdekei megvédésére intézett törekvéseket üldözni célozzák.

Az ily természetű politikai perek járták még a 30-as 40-es években, járták a Bachkorszak alatt, s járták a Provizórium alatt; de hogy az alkotmányos, szabad Magyarországnak, a magyar nemzeti kormány és törvényhozás uralma alatt is járják, – ebbe a gondolatba a magyar ember csak nehezen tudja beleélni magát.

Hozzá még füzeteim tudományos, havi szakfolyóirat, az intelligenciának szánva, s majd kizárólag csakis ez által tartva. Ezen körülmények valamint az is, hogy füzeteim köztudomású okokból nyilvános helyiségekben úgyszólván nem is láthatók, – kizárják azt, mintha azok a nép között mutatkozó izgatottságot egyáltalán szíthatnák. Ezt az izgatottságot felidézte és szítja leginkább magának a zsidóságnak eljárása. Végül még legyen szabad egy körülményt kiemelnem. A m. é. szeptember 11. és 12-kén Drezdában ülésezett nemzetközi congressus, a német császári és a szász királyi kormány védelme alatt megtartva, egy manifestumot bocsátott ki, a melyben általános nemzetközi szempontból nem kevésbé erélyes hangon van jellemezve a zsidóság működése s van kitűzve a zsidóellenes mozgalom végcélja, mint a kir. főügyész által inkriminált cikkben. És se a német császári, se a szász királyi kormány nem érezte magát indítatva a manifestum törvényes üldöztetésére, pedig a manifestum – a melynek magyar és német eredetijét ide csatolom, – nyilvános gyűlekezeten levén elhatározva, a most nevezett kormányok nemcsak sajtópert, de rendes bűnvádi pert is indíthattak volna a gyűlés szónokai ellen. Ezeknek azonban egyike se történt meg.

Úgy hiszem, hogy ami szabad Németországon, a hol pedig a politikai szabadság többféle megszorításoknak van alávetve, kell, hogy legalább is szintoly szabad legyen a politikai szabadság híres hazájában: Magyarországon.

Budapest, 1883. február 11.

Istóczy Győző.”

S z a l a y Imre: T. képviselőház! (Halljuk!) Mielőtt az előadó úr által mondottakra észrevételeimet megtenném, engedje meg a t. ház, hogy némely rövid visszapillantással a közelmúltból kezdjem el, a mit mondani akarok.

Nemrég, alig 5-6 esztendeje Magyarországon még nem volt úgynevezett zsidókérdés. (Természetesen csak a jelenkori értelemben véve. – Szerk.) Itt a képviselőházban egyedül Istóczy Győző képviselő úr volt az, aki azon bajokat, melyeket sokan a zsidóknak tulajdonítunk, felhozva a képviselőházban, a közönség körében e kérdést felvetette. Ezen kérdés, t. ház, egész mostanáig sem egyik, sem másik irányban megoldva nem volt; azonban nemcsak néhányan vagyunk, a kik ezen kérdés megoldását feltétlenül szükségesnek tartjuk. Ezen felszólalás a képviselőházban a hangulatot illetőleg annyiban komoly volt, hogy az emberek nemcsak bent a képviselőházban, hanem azon kívül is elkezdték bizonyos dolgok és bajok felett gondolkozni, és ezen gondolkozásnak eredménye az volt, hogy azoknak száma, a kik velünk éreztek, míg eleinte nagyon kevés volt, – évről-évre növekedett, neincsak a képviselőházban, hanem azon kívül is. És ez természetszerű következése annak, midőn bizonyos bajoknak kútforrására akarunk jutni és orvoslást keresni. Habár ezen mozgalom némelyek által el is Ítéltetett, annak mégis nagy hatása volt a nemzetre, és mondhatom, t. ház, mert az utóbbi időkben a vidéken több helyen megfordultam, hogy a nép már is érzi áldásos hatását ezen mozgalomnak annyiban, a mennyiben a zsarolás és az uzsorának a végletekig kiterjesztett sok neme, egyes adósoknak megexequálása és tönkre tétele a zsidók részéről szünetel. Ha nemzet-

gazdaságilag fontolóra vesszük ezt a kis juristitiumot, ezt a rövid szünidőt, akkor ezen mozgalomnak áldása már mutatkozik ezen téren is. Ezen mozgalomnak vezetésében az osztatlan érdem kétségtelenül Istóczy Győző t. képviselő urat illeti.

Én mindenesetre megkövetelem és megkövetelheti azt minden ember Istóczy Győző t. képviselő úrtól, hogy midőn ő füzeteiben valamit felvesz, azért a felelősséget is elvállalja; de méltóztassanak meggondolni azt, hogy követelhető volt-e Istóczy t. képviselő úrtól a cikk írójának megnevezése? Csakis az ő nemeslelkűségével tehette azt, hogy midőn az illető cikkírónak existenciája veszélyeztetve volt és van, bármerre dőljön is el a sajtóper, ő nem nevezte meg az illetőt, hanem a felelősséget egészen magára vállalta. És ez, bármint vélekedik is a t. ház, Istóczy Győző t. képviselő urnák nagyon becsületére válik, és nézetem szerint a dolog megbírálásánál tekintetbe veendő.

Nem kell elfelejteni azt sem t. ház, hogy a képviselő sokszor mond valamit itt bent a képviselőházban, és akkor midőn valamit mond, még a legerősebb kitételek is legfőlebb azon roszalásban részesülnek, melyet az elnök úr a házsabályok értelmében rendreutasítással fejez ki. Sajátos dolog, hogy ez, midőn a sajtóban közöltetik, a hol mint az események tükrében lerajzolva a közönség közé megy, ez állítólag nem kelt oly nagy izgatottságot, mint ha a házon kívül történnek sajtó útján ily nyilatkozatok. Nézetem szerint azonban akár itt a házban mondassék olyasmj, akár pedig a házon kívül, a mi izgatottságot involvál, az mind egy. Épen azért én a sajtóügyekre nézve más nézetben vagyok: én semmi néven nevezendő sajtóügyben, hacsak a magán becsületet nem támadja meg, a képviselőt mentelmi jogától meg nem fosztanám, sem pedig a sajtóvétség elkövetőjét semmiféle kereset alá nem vonnám. A legjobb sajtó törvény az lenne, a mit Deák Ferencz igen helyesen mondott e rövid szavakban: „Igazat írni mindenkinek szabad.”

A mi mostmár az igazság szempontját illeti t. ház, én, habár nem osztozom is egész végig azon cikk összes állításaiban, azonban számtalan oly dolog incrimináltak benne, a mi tökéletesen igaz és való, és a mit ezen országban nemcsak néhányan, hanem az ország népességének néhány milliója vall. Hogy a zsidók megrontották közéletünket, hogy a zsidóság új ferde irányt hozott be, hogy behozott hozzánk bűnöket melyek eddig ismeretlenek voltak, erre nézve nem szükséges egyébre utalnom, mint a legutóbbi bűnügyre, az eszlári ügyre, mely bírói végzés következtében már törvényszék előtt van, és azt hiszem, hogy az illetőkre nézve szomorúan fog végződni.

Ott van az a másik passus, hogy a főnemesi osztály, a birtokosság folytonos pusztulásának és a föld népe nyomorának a zsidóság az oka. Hiszen t. ház, ezt vallja nemcsak az író, nemcsak én magam, hanem az ország legnagyobb része. Ez is igaz. Nézetem szerint tehát ezt is meg lehetett írni. Ott van egy erősebb passus, mely a képviselőházat támadja meg. T. ház, én nagyon jól tudom azt, hogy a ház, midőn a maga ügyében jár el, akkor, hogy úgy mondjam, bizonyos geneben van, és ennek úgy is kell lennie, mert mintegy önmaga akar bírója lenni saját magának. Én nem úgy veszem fel az itt írottat, a mint irva van, más értelmet tulajdoni tok neki, legfeljebb azon egy szót tenném közbe, ö n t u d a t l a n u l pártolván a ház a zsidókat, a ház ezáltal honának

nemhogy használna, hanem árt. Ekkor mindjárt másképen hangzik ez a körülírás. Az pedig, hogy öntudatlanul a zsidóság malmára hajtja a vizet, kitűnik abból, hogy pl. a Rothschild consortium mennyi pénzébe került már eddig is az országnak. T. ház! Lehet odább is menni. Ott van pl. „az uzsora, corruptió a zsidók érdekében rontja a népet”. Hát ez nem úgy van?! Én nem hiszem, hogy a háznak volna tagja, ki ezt tagadná. Hiszen törvényt kellett hoznunk az uzsora ellen, mert beláttuk, hogy az a népet tönkre teszi; az uzsorások legnagyobb része pedig zsidó.

Odább van egy másik passzus: „mindez a zsidó emancipatio behozatala óta van, keletkezése onnan datálódik, a zsidók szaporodásával a baj egyre növekszik.” Vegyük elő a statistikát: Magyarországon 625.000 zsidó van, holott ez alig néhány évtized alatt szaporodott ilyen sokra.” Ha ez gradatim így megy, méltóztassanak megnézni néhány év múlva mennyi zsidó lesz az országban, kik a jó magyar népet kiszorítják birtokából, és sohasem lesz magyar, mint amaz volt.

T. ház! Ne méltóztassanak olyan túlságosan érzékenyen venni a dolgot, mikor zsidókról van szó. Én sajtóságosnak tartom azt, hogy mikor a sajtónak egy része megtámadja a kormánypártot, s annak egyes tagjait hazaárulóknak nevezi, nem zúdul fel senki, de ha a zsidókról van szó, akkor azoknak mindjárt védelmére kelnek.

Én ezt helyesnek nem tartom, s nem fogadhatom el a t. előadó úr nézeteit, hanem kérem a t. képviselőházat, hogy ne függesse fel Istóczy t. képviselőtársam mentelmi jogát.

Herman Ottó „véd”-beszéde után, a mely oly benyomást tehetett mindenkire, mint midőn a kecskére van bízva a káposzta (azaz voltaképen biz senki emberfia se kérte fel a „kecskét” a „káposzta” őrzésére, mert az atyafi ő n m a g a tolt a fel magát „védőül”, a miért is a fogadatlan prókátorok honoráriumát részére ezennel utalványozzuk,) a ház többsége felállással a mentelmi jog felfüggesztése mellett nyilatkozott.

*

A „Függetlenség” f. hó 11-ki számában a következő közlemény jelent meg:

Istóczy sajtóperéhez. – Nagy az öröm Izraelben a fölött, hogy a zsmálóok évek óta hallatszók „Gewalt” kiabálásaira, az államügyészre apellálásukra s a képviselőházban egy zsidóbarát képviselő ismételt dennunciálásaira, – a mely utóbbi unikum a magyar parlament történetében, – a zsidóságnak Istóczy Győzöt esküdtszék elé állíttatnia „sikerült.”

Istóczyt a főügyesség által inkriminált „Az elzsidósodott Magyarország” című cikk írója nemrég felhatalmazta ugyan nevének közlésére, készségét fejezván ki a felelősség viselésére: Istóczy azonban fentartja magának a felelősség-viselést és pedig főleg abból az okból, hogy bizonyos dolgokat szellőztethessen az esküdtszék előtt tartandó védbeszédében, a mely dolgokat a képviselőházban vagy a sajtóban elmondani Istóczy mindeddig tartózkodott, s a mely dolgok a zsidók és fullajtárjaik füleit nem igen kellemesen fogják érinteni.

Hogy Istóczy e nyilatkozataiban, a dolog személyi oldalait illetőleg több vagy kevesebb kímélettel fog-e eljárni, az a körülményektől fog függni. Egy tekintetben azonban Istóczy egyáltalán nem fog ismerni semmi kíméletet, s ez: a zsidóság titkos aknamunkájának s a nem-zsidók

anyagi és morális állása nihilisztikus aláásása rendszerének hosszú éveken át szerzett személyes tapasztalatok alapján való megismertetése.

Ha a zsidók Istóczy Győzőnek képviselőházi és sajtóbeli működését fölötte kellemetlennek tartják magukra nézve, noha ezen tereken a küzdelem meglehetősen nagy lőtávolságban folyik: úgy viszont az esküdszéki tárgyalás alkalmával oly annyira gyűlölt ellenfelükkel szemben közvetlen közeli lőtávolságban lesznek; – s dőljön bár el a sajtóper sorsa akár jobbra, akár balra: bizonyára nem Istóczy fog lenni az, a ki zúzott fővel fogja elhagyni a küzdőtér.

Ezért tisztelt örülő zsidó urak (hozzájuk értve a körülmetéletlen zsidókat is), majd csak lenyugtával dicsérjük a napot!

A szakcsi képviselőválasztás. – Dr. Nendtvich Károly.

F. é. május 26-án Tolnamegye szakcsi választókerületéből, a füzeteinkben hozott „felhívás” folytán, a budapesti antisemita vezérférfiak felszólítást kaptak az iránt, hogy miután a kerületben az antisemitikus eszmék mély gyökereket vertek, s így kilátás van a győzelemre, *egy antisemita képviselőjelölt küldessék le a kerületbe.*

Noha mindössze csak 5 nap állott rendezkezésre, s e napok nagy része is pusztán csak az előleges információk beszerzésére fordíthatott: mindazonáltal a választók óhajának megfelelőleg, a budapesti intézők felkérésére Dr. Nendtvich Károly, nyug. műegyetemi tanár s kir. tanácsos úr vállalkozott a jelöltségre, minek folytán ő, V a d n a y Andor urnák, a tapolczai kérvény mesterének s e füzetek szerkesztőjének kíséretében május 29-én – tehát csak két nappal a választás előtt, – a szakcsi kerületbe leutazott, a hol a szakályhőgyészi vasútállomáson az érkezőket a választók lelkes ovációkkal fogadták.

Miután a szakcsi választás kiváló fontossággal bír, főképp azért, mert itt történt meg először az, hogy egy képviselőjelölt pusztán s kizárólag antisemita programmal lépett fel, (mert a jelenlegi antisemita képviselők részint mint kormánypárti, részint mint függetlenségi jelöltek lőnek megválasztva, s ezek választásánál, az egy Istóczy Gy.-ét kivéve, a zsidókérdés még egyáltalán nem is szerepelt,) ennél fogva ez érdekes választásról alább több lapnak tudósítását részletesen hozzuk. Ezen tudósítások a választás elvi momentumait és symptomatikus oldalait is kellőleg kiemelve: részünkről bővebb reflexiókat tenni fölösleges lenne, s azért itt csak Nendtvich Károly úr programjával akarunk fog-

lalkozom, a mely, némi pótlásokkal ellátva, alapját képezheti a legközelebbi őszszel szervezkedendő antisemita pártkoalíció (szövetkezet) programjának.

N e n d t v i c h ú r programja a következő pontokat tartalmazta:

- 1.) A zsidó-emanczipácziós törvény revíziója.
- 2.) A polgári, igazabban zsidó-házassági törvényjavaslat el-
lenzése.
- 3.) A vasárnap szigorú megünneplése.
- 4.) A tehermentes birtok-minimumot megállapító, illetőleg az
otthont mentesítő törvény megalkotása.
- 5.) Az iparszabadság korlátozása kötelező ipartársulatok élet-
beléptetése által.
- 6.) A regálék megváltása, s ez után a zsidóknak a korcsmába-
tástól való eltiltása.
- 7.) A váltóképesség megszorítása.
- 8.) A kereskedelemnek a keresztény elem részére való vissza-
hódítása.

Íme tehát, ha a szakcsi választás az idő rövidsége miatt nem dőlt is el ezúttal a mi javunkra: a kivított erkölcsi győzelmen kívül egy nagy eredményt képes felmutatni azzal, hogy lerakta az alapokat, melyeken az antisemita pártszövetkezet programja most már könnyen formulázható lesz.

S ez kitűnő elvbarátunknak: dr. N e n d t v i c h Károly urnák az érdeme.

S most, mielőtt a lapoknak ez emlékezetes választásról szóló tudósításai közlését megkezdenénk, nem mulaszthatjuk itt el, hogy az elismerés adóját le ne rójuk e kerület lelkes katolikus papsága iránt, a mely valódi apostoli buzgalommal működött ügyünk érdekében. Ha a jövő évi általános választásoknál a szakcsi kerületi hazafias papság példája az ország többi kerületeiben is követésre fog találni a lelkészi karnál: úgy az antisemita pártkoalíció az új országgyűlésen mindenesetre egy tekintélyes pártot fog képezhetni.

Magáról e választásról s annak lefolyásáról a „Függetlenség” június 3-ki száma a következő tudósítást hozza:

Szakcs, jun. 1.

Tegnap ment végbe nálunk az orsz. képviselőválasztás. 1422 beadott szavazatból Nendtvich Károly műegyetemi tanár ellenében, ki határozott antisemita pogrammal lépett fel, a kormánypárti Döry Bélára 172 szónyi többség jutott. Döry pártján állott és dolgozott lázas izgatottsággal csaknem az egész megyének közigazgatási apparátusa, a szolgabírák, sőt állami mérnököktől (!) le egészen a legutolsó, de annál nagyobb reményű gyakornokocskáig; ott működött továbbá a Döry-család

nagybérloi befolyásának egész súlyával, melyet teljes mérvben érvényesített is; de mögötte állott azonkívül, előbb alattomban, később a törvény őrei szemeláttára leplezetlenül, sőt kihívó nyíltsággal, a gazdag zsidóság szokott és hatalmas fegyvere – a vesztegetés.

A választás színhelyén, hol először hallotta meg a vidéki közönség nagyobb része, hogy előtte való nap „Istóczy”-programmal egy új jelölt is fellépett, a Dóry párt jelvényei, mintha a szél fújta volna le, egymásután tünedeztek el a választók kalapjairól. S egész délig a Nendtvich párt győzelmét mindenki kétségen felülinek látta. A zsidóság, mely tudta, hogy Nendtvich, mint a nép előtt teljesen ismeretlen, nem előbb mint 29-én délután érkezett le Budapestről, s a kerületnek csak 7 községét látogathatta meg, az ő fellépésének varázsszerű hatása láttára elvesztette fejét. De ez csak néhány perczig tartott nála. Mert csakhamar észrevehén azt, hogy a Nendtvich-párt a maga választó közönsége nemcsak pénzosztogatás, de még itatással sem (sőt még fuvarköltéssel sem) igyekezik hatni, megoldta erszényét, s a hatóság védszárnyai sőt protekciója mellett elkezdte, a mihez oly nagyon ért, az árvezést a polgárok szavazataira. Ily módon, ilyen eszközökkel sikerült aztán néhány ezer forint árán 172 szótöbbséget elérniök. Igen, de csak a választási urnában; mert a helyszínén a választás bevégezte után is a Nendtvich-párt maradt domináló a helyszínén, a mi idáig bukott párttal soha és sehol sem történt meg; s a két párt keresztény közönsége egyesülve kitörő lelkesedéssel és kivétel nélkül Istóczy kívánta hallani. Istóczy erre a közóhajnak megfelelőleg beszélni kezdett, miközben olyan epizód adta elő magát, mi a több ezernyi néptömeget hosszas és zajos derűtségbe hozta. Beszédje folyamán ugyanis, melyben a közönségnek az ügy iránti ragaszkodását és bizalmát megköszönte, egy előkelő zsidó a Dóry-párt soraiból kétszer egymásután zavarólag közbekiáltott. Ezért körülállói a saját pártjából indulatosan ugyan, de csak pusztá kézzel, lovaggá ütötték. A zsidó eszeveszett futásnak indult, utánna valamennyi fajtájabeli, – lehettek valami 40-50-en. A nép kaczaga nézett utánnok, meg se szállalt, csak az asszonyok és gyermekek kiabáltak, azok is inkább gúny, mint fenyegetésképen. A jelenlevő huszárság előhivatván, nem tehetett mást, mint hogy a szaladókat üldözőbe vette. így történt aztán az a maga nemében hallatlan mulatságos eset, hogy a katonaság utczahosszat vette üldözőbe azokat, a kiknek védelmére a nélkül hogy szükség lett volna rá, felhivatott. Szerencsére egyet sem ért utól.

A Nendtvich-párt, daczára kisebbségben maradásának, még akkor is, midőn a választás kimenetele már kétségtelenné vált, mindvégig törhetlenül kitarított, s az emelkedett hangulatú nagy választói tömeg folyton ezt hangoztatta: „Majd a jövő esztendőben máskép lesz”; s a legnagyobb lelkesedés mellett, meleg kézszorításokkal búcsúzott el dr. Nendtvich Károly és Istóczy Győző uraktól, a kiket azelőtt még két nappal nem is ismert.

S ezen körülményben, valamint abban, hogy pusztá másfél napi működés után az antiszemita párt 625 szavazót volt képes talpra állítani, azokat a választás színhelyére varázsolni, s csak 172 szavazattal maradt kisebbségben, – rejlik a szakcsi választásnak kiváló politikai jelentősége, kézzel foghatólag demonstrálva levén e választás által az,

minő sikereket lesz képes elérni a jövő évi általános választásoknál az antiszemita párt az esetben, hogyha kellőleg szervezkedve fog lépni bele a választási mozgalomba.

A szakcsi választás hatalmas memento valamennyi orsz. pártnak, a melyeknek az antiszemitizmussal mint egy hatalmas politikai tényezővel ezentúl számolniuk kell. Egy választó.

A „Magyar állam” tudósítása pedig a következő:

(Tolnamegye.) Május hó utolsó napján folyt le a szakcsi kerületben az országgyűlési képviselőválasztás, mely nagy hullámokat vert ország-szerte. E kerületben, hol szélhámos emberek és családi érdekek vitték eddig a vezér- és főszerepet; hol a vesztegetés szabadon üzte undok orgiáit: végre öntudatra ébredt a nép.

Alighogy szétment a hír szárnyain, hogy Istóczy Győző képviselő és Vadnay Andor balatonmelléki földbirtokos, a Széchenyi politikának e mély búvár lója és követője kíséretében határozott antisemita programmal föllépett jelöltnek s megjelent a kerületben Dr. Nendtvich Károly kir. tanácsos, műegyetemi tanár, európai híru tudós, köréje sorakozni kezdett a választó közönség. Történt ez a választás előtt másfél nappal. Mindenütt, merre jártak, diadalmenet volt útiük. A nép szíve örömtől repesett, midőn e hírneves tudósunk ajkairól hallotta a határozott keresztény programot, minőt ez elzsidósodott világban ritkán hall választó közönség.

Közjogi alapon álló pártonkívülinek vallotta magát. Programja főbb pontjaiban érintette az agrár politikát, melynek határozott híve, és azért a tehermentes birtok-minimum és otthon biztosító törvény, szóval agrár törvény megalkotásának szükségét hangsúlyozta. Emiitette szép beszédében, hogy egy idegen faj, hazátlan nemzedék, mely Isten átkaként bolyong szerte szét a világban – mint kiirthatlan muszkatóvis, – ijesztő mérvben ellepte szegény hazánkat is, megmételjezi társadalmunk minden rétegét, s demoralizálja jó népünket. Ezért az emiitett agrár törvényen kívül a zsidóság ellenében az emancipáció törvény visszavonását és a föltétes egyenjogósítást kívánja; emancipáltassék – úgymond – hosszas, a hazának tett érdeméért az arra méltó. – Továbbá a regale megváltására, hogy ez a zsidókézből, melyben csak népünk megrontására szolgál, kivétethessék, – az uzoratórvény 'szigorítására, – a váltónak a kereskedelemre szorítására, – a vásár- és ünnepnapok szigorú megtartására törvényhozási intézkedést sürgői. Elítéli a behurczolni szándékolt polgári házasságot.

Ily keresztény alapon áll dr. Nendtvich Károly. Ez főbb vonalaiban antisemita programja hangoztatva Istóczy oldala mellett. Ezen alap egyúttal a keresztény világrend, a keresztény társadalom védelme is.

E dicső eszmékre lelkesült föl a kerület. Fájdalom! az idő rövidsége miatt a követjelölt csak 7 községet járhatott be 21-ből. A választó polgárok, kik őt hallották, mint tömör tábor követték őt az urnához. Itt állt a zsidósággal s mi ennek nyomában jár, a lélekvásárlással, a haszonbérlok mindennemű befolyásával szemben ez a tiszta, önzetlen keblű, megvesztegetetlen Nendtvich-párt. – A csata végre eldőlt. Az urnából a kormánypárt jelöltje, a Döry-bérlok közeli rokona, Döry Béla, szolgabírói segéd, 1422 szavazatból 797-et kapván, többséget nyert! de nem győzött! A morális győzelem az „Istóczy-párté, a magyar-

keresztény párt” lett, – monda mindenki. Döry Béla és pártja csak-hamar elpárologván a szavazó térről, a Nendtvich-párt uralta a helyzetet. Válni alig tudtak az elv emberei, a lelkes közönség, hazánk nagy vezérférfiaitól! Végre elváltak fájó szívvel – egy évre.

Ez kellett a teljes ébredésre; A kerület jövőre az antisemita, azaz: keresztény alapon álló párté! A nép felocsúdott, tisztán lát immár.

Egy v á l a s z t ó .

Végül álljanak itt egy zalamegyei előkelő elvbarátunknak hoz-zánk intézett leveléből a következők:

„Két T. községi választó polgár utazott ma át nálunk. T. község a szakcsi választó kerülethez tartozik, tehát ezek is résztvettek a leg-utóbbi választásban. Beszélnek, hogy Nendtvich fellépéséről semmit sem tudtak; csak akkor értesültek róla, mikor a választásra berukkoltak. Mondják, hogy Dörynek nem lévén ellenjelöltje, jó lélekkel felvették fejénként az egy-egy forint napidíjat; csak akkor ámultak el, mikor látták az ellenmozgalmat a választás székhelyén. Baj volt, – mondják, – hogy a községbeliek nagyobb része úgy gondolkozott, hogy, ha már a forintot felvette, hát csak Döryre szavaz. De feltűnt nekik az, hogy, amit még egy választáskor se észleltek, most a katolikus lelkészek a kormánypárti jelölt ellen, s így a zsidóellenes párt mellett voltak; tehát mintegy 18-an közülök is (reformátusok) a foglaló daczára is „az Istóczy-pártra” szavaztak. Ez a kettő is közte volt a 18-nak. Mondja az egyik, hogy lakostársa és szomszédja, ki a kormánypártira szavazott, meghallgatta képviselő úr beszédét, csaknem sírva fakadt, hogy hát miért szavazott ő zsidópártra, mert, mint beszélnek, azon a párton zsidók vitték a zászlókat is, aztán meg vesztegettek is a zsidók; hanem, mondja az én utasom, majd otthon T-dön nyélbe sütik az egész községet, mert az ő szomszédja fellármázta az egész falat, s most már a jövő vá-lasztáson az egész község „Istóczy-pártra” szavaz.

No lássa képviselő úr, hogyan terem minden lépten-nyomon az isten áldása a jó ügy érdekében, s ha csak néhány nappal előbb lép fel Nendtvich tanár úr, biztos lett volna a győzelem. De nem tesz semmit! Az erkölcsi hatás megvan, a jövő évi választások bámulatos dolgokat fognak szülni, melyek már vajúdnak az idők méhében.”

*

Dr. Nendtvich Károly úrról, pártunk e kitűnő férfiáról, Simonyi Iván „Westungarischer Grenzboten” című lapja után a következő életrajzi adatokat közöljük:

Nendtvich Károly Pécsen született 1816-ban. Ő a reális tudomá-nyok úttörője Magyarországon. Ő volt az első, a ki a vegytant és a természettudományokat a felsőbb tanintézeteknél magyar nyelven adta elő. Sokféle küzdelem és akadályok után, melyek azonban a valódi férfiút nem riasztják vissza, kezdé meg pályáját mint magántanár a budapesti egyetemen. Midőn az az időben virágzó iparegyletnél hasonlólag rendes előadásokat tartott, oly nagy hallgató közönsége volt, hogy a terem egyik közfalát lebontani kellett. 1847-ben Nendtvich az alakítandó volt ipariskola tanárává neveztetett ki, az ez évben fenmaradt szabadidejét külföldi utazásokra s az ottani vegytani laboratóriumok tanulmányozá-sára fordította. 1848. áprilban Berlinből visszahivatott s az egyetemen

rendes tanárnak neveztetett ki. Ezen állásától először Windischgrätz, aztán pedig báró Gehringer által felfüggesztetvén, később ugyan a József-műegyetemnél újra alkalmazva lett, mindazonáltal ezen megjegyzéssel: „a felfüggesztés napjától való fizetés elvesztésével,” és pedig azon készség miatt, a melylyel ő az egyetemi tanárságot „a lázadó kormány” kezeiből elfogadta.

Ő írta magyar nyelven a legelső vegytani (chemiai) tankönyvet. E munkájának címe: „A vegytan alapismeretei.” 1844 Többi műveinek címei: „A vegytan alapelvei”, 1856. „A vegytan alapelvei a tudomány újabb nézeteihez alkalmazva”, 1873. „Magyarország kőszenei vegytani és műipari tekintetben”, 1853.

1855-ben beutazta Nendtvich Amerikát, s ottani észleleteit és tapasztalatait egy két kötetes munkában írta le. A polytechnikumon bámulatos munkaerőt és sokoldalúságot fejtett ki. Itt a technikai s analitikai vegytant valamint a bányaismét adta elő. 1867-ben a magyar kormány őt a párisi világiállításra előadókép küldötte ki. Ez alkalommal beutazta Hollandiát, Belgiumot és Franciaországot is, s gazdag tudományos, politikai és társadalmi tapasztalatokat gyűjtött magának. 1873-ban mint bíráló (juror) működött a bécsi világiállításon, 1874-ben pedig királyi tanácsossá neveztetett ki. A magyar orvosok és természetvizsgálók majd minden gyűlésének tevékeny tagja volt. Élőpatakon a természetvizsgálók gyűlésén egy igen érdekes előadást tartott „az égitestek lakhatósága”-ról; Mármaros-Szigeten pedig a „Spectralanalysis”-ről. Nemrég ünnepelték meg Budapesten az érdemesült hazafi és tudós jubilaumát, 37 éves tanári állásából való nyugalomba térte alkalmából. Szülővárosa ez alkalomból díszpolgárává választotta, Ő Felsege pedig a vaskorona rendet adományozta neki. Nendtvich a szerzője az „Ulrich v. Hutten” álnév alatt megjelent „Das Judenthum in Oesterreich-Ungarn” című műnek, a mi valódi compendiuma a zsidókérdésnek s mindannak, a mi azzal összefügg. Stocker udvari prédikátor egy nemrég Berlinben tartott népgyűlésen e munkát egyik legjobb könyvnek nyilvánította a zsidókérdésben megjelent könyvek között. E mű nemsokára magyar nyelven is meg fog jelenni.

Nendtvich nemcsak királyi tanácsos és egy magasabb rendnek birtokosa, hanem egy oly férfiú is, a ki a legmagasabb kormányi körökben tekintélynek örvend, és nagy tiszteletben áll. Sok minister és kocmány-férfiú volt az ő tanítványa. Nendtvichen az előhaladott kor nem bírt győzedelmeskedni. A fehér haj alatt üde lélek működik, s keblében meleg szív ver. Lélek és test az évek daczára fiatalon ruganyosak. Nem kételkedhetünk benne, hogy, ha az országgyűlés ez ülészsaka alatt egy képviselői hely üresedésbe jön, az illető kerület választói tudni fogják kötelességüket.

Az antisemitizmus Franciaországban.

Crémieux és Gambetta urakkal együtt letűnt a semitizmus fénykora Franciaországban is. Noha a zsidók Franciaországban csak 50-60

ezerén vannak, mégis ismert „szerénységük” mellett jelenleg csupán csak négy ministeri tárczát tartanak birtokukban a francia ministeriumban; ezek a sémita minister urak azonban 3-ad 4-ed rangú kapacitások lévén, a dolgoknak Izraelre nézve Franciaországban is kedvezőtlenre fordultát nem képesek megakadályoztatni.

Ezelőtt vagy egy hóval Paris utczáin antisemitikus falragaszok hívták össze a munkásokat népgyűlésre, a mely népgyűlés összejöttét azonban a rendőrség megakadályozta.

A francia Algier Tlemsen nevű városában a múlt hó végén nagymérvű zsidóellenes zavargások voltak. A francziák A bas les Juifs! (Le a zsidókkal!) jelszóval támadtak, mire a zsidók A bas la France! A bas les sales Français! (Le vele Franciaországgal! Le a piszkos (!) francziákkal!) kiáltásokkal feleltek.

Pár héttel ezelőtt pedig Franciaország Somme megyéjében levő Montdidier városban „L'Antisémite” (Az antisemita) című hetilap indult meg, a melynek élén e jelszó áll: „Le juif, voilà l'ennemi!” (Az ellenség a zsidó!) Nagy számú oly férfiak bocsátották tollúkat a lap rendelkezésére, a kik az állam- és nemzetgazdaság terén jó névnek örvendenek, amint általában Franciaországban legújában sok tekintélyes társadalom-politikai író foglalkozik a zsidókérdéssel. Az „Avant la lutte” (A küzdelem előtt) című egyik vezércikkben a szerkesztő kifejti a lap programját, a mely igen harciasnak ígérkezik. E cikk „La guerre au judaïsme!” (háború a zsidóságnak!) jelszóval végződik.

Remélhető tehát ezen kezdetek után is, hogy a Rothschild titkos kormánya alatt mindinkább a pénzügyi szédelésbe s adósságcsinálásba hajszolt Franciaország is nemsokára teljes öntudatra ébred; a mi, mozgalmunkra nézve döntő fontosságú leend; mert nemzetközi mozgalmak vezetésére Európa összes népei között a francziák a leghivatottabbak.

Parisban „Alliance Israélite” székhelyén kell székelnie az „Alliance antijuive”-nek is. Akkor aztán majd gyorsabb tempóban fog haladni megoldása felé a zsidókérdés.

A somogyemei keresztény védszövetkezet.

A Kaposvárott, Szalay Károly jeles szerkesztésében megjelenő „Népjog” f. hó 1-ji számában, a somogyemei ker. védszövetkezet ügyének állásáról a következőket olvassuk:

„Védszövetkezetünk. – E napokban értesültünk, hogy a belügy-ministerium leküldötte az alakuló somogyemei keresztény védszövetkezet alapszabályait, és miután leiratában nem változtatásokat, hanem csakis némely oly pontok felvételét kívánja, melyek a dolog természetéből folynak és csakugyan az alapszabályok kiegészítő részét képezik, minek megtörténtével az alapszabályok újra felterjesztendők, nem forog fenn kétség, hogy azok helybenhagyása csak néhány hetek kérdése.

Vártuk, teljes bizalommal vártuk az eredményt, mert csakugyan különösnek tűnt volna fel előttünk, ha egy keresztény országban megtagadtatik alakítása egy oly társulatnak, mely általános erkölcsi czélokon kívül a gyöngébbek védelmét tűzi feladatául. Meg lesz tehát az anyiai által óhajtott keresztény szövetség; biztos tudomásunk van arról, hogy tagjainak száma megyénkben oly tekintélyes lesz, minőt hazánkban alig képes más egyesület felmutatni; már is kéri számos vidékről a somogyi védszövetség alapszabályait mintának, hasonló egyesületek alakítására, és meg vagyunk győződve, hogy talán csak hónapok múlva is nemcsak egy testvéregylettel fog a somogyi szövetség összeköttetésben állani; mely szükséges összeköttetés elérése, a működés egyöntetősége céljából elkerülhetlenné tartjuk egy keresztény országos központ alakítását, minek kezdeményezésére a ma már országszerte ismert antisemita vezérférfiakat midőn ezúttal felhívjuk, egyúttal megvárjuk, de tudjuk is elvtársainktól, hogy azokat e működésükben teljes erővel elősegíteni fogják.

Meglesz tehát a kezdet, ki lesz jelölve a társadalmi út, melyen haladva, sikeres védelmet lehetend kifejteni a zsidóság túlterjeszkedése ellen minden téren, sőt mi talán ennél is életbevágóbb, meg lesz adva a mód ellene küzdelni, a keresztény társadalomnak magának elzsidósodása ellen.” –

Azon elvbarátaink, a kik saját vidékükön keresztény védszövetséget szándékoznak életbe léptetni, az alapszabálytervezet megküldéséért a „Népjob” szerkesztőségéhez fordulhatnak.

Hangok a vidékről.

– Nyílt levelek a szerkesztőhöz. –

Vémend, (Baranyamegye.)

Szépeket olvasunk a zsidó orvosok viselt dolgairól! Szinte megundorodik az ember tőle; de azért engedje meg tek. szerkesztő úr, hogy én is egy igaz esettel bővíthessem ezen bűnlajstromot.

Községünkben egy szegény polgárnő nehéz szülés következtében sokáig vajúdott; végre a falusi bába azt mondta: „Itt orvosra van szükség, ő már a felelősséget magára nem vállalhatja.” Ment is mindjárt a szegény gazda, nejjének életét megmentendő a szomszéd B... városba, s hozott is egy orvost, de zsidót.

A zsidó orvos műtete következtében csakugyan meglelt a gyermek, s amint az megvolt, nem gondolt többé a szegény, végkép elgyengült! beteggel, nem maradt nála legalább csak egy fél óráig, hogy ügyelt volna a betegség fejlődésére, (a mint azt lelkiismeretes orvos bizonyosan tette volna,) és hogy minő intézkedések lesznek még szükségesek az élethalál közt forgó szegényre nézve; de még kellő utasításokat sem adott, hogy mittevők legyenek, ha rosszabbul talál lenni, hanem megelégedvén azzal, hogy a gyermek megvan, monda: „most már csak hadd nyugodjék a beteg”, a 45 fjt, azaz negyvenöt forint honoráriumot (isten-

telenség!) felvette, és szépen a plébániára sétált mulatni, s onnan nyugodt lélekkel haza vitette magát; a beteg pedig, mivel azt mondta: „Csak hadd nyugodjék”, csakugyan addig nyugodott, míg másnap elvérzés következtében meghalt. De a zsidó orvosnak legkisebb gondja is nagyobb annál, váljon a beteg él-e vagy meghal-e? ő neki meg van félnapra 45 frtja, s ez elég.

Így pusztítják életben és vagyonban a szegény keresztényeket minden felelősség nélkül a zsidó orvosok.

Egy emberbarát.

Sárvár. (Vas megye.)

Az idei zsidó húsvét előtti napokban történt Sárvárott a fő-utczái egyik házban, a hol egy nemrég odaköltözött L-n I. nevű bőrszidó lakik, hogy ezen gácsországi fűrtös orthodox díszpéldány, e szent nép módjára a húsvét ünnepe egy szép reggelen összes edényeit a házban levő kútnál megkóseroltatta. Így történt, hogy amint a nevezett L-n I. bőrszidó, az ő babonás rítusa szerint a konyhaedényeket a kútnál megmosatta, egész szertartásszerűleg ugyanazt a mocskos vizet a kútba visszaöntette! Ezen undorító jelenetet látván özvegy S - A. nő, rögtön tiltakozott e határtalan szemtelenség ellen, s az illető L. J. bőrszidót azonnal az itteni járászolgabírósnál feljelentette; ki azonnal a kút kimeretését s kitisztogatását az illető bőrszidó költségére elrendelte s azonnal foganatosította.

Ezen undorító s csömrő gerjesztő eljárásról azon kérdést vagyok bátor kockáztatni: váljon azzal, hogy ama kútnál történt edénymosás - kóserolás - után a mocskos vizet rituálisan (szertartásszerűen) ismét a kútba visszaöntetik, - mit akarnak ezzel a keresztényekkel és az ő jehovájukkal megértetni? Ezt megbírálni a „12 röpirat” igen t. olvasóira bízom. Nem fogom fejtegetni, bármi legyen ez undorító eljárás jelentősége; de ez alkalommal nem hagyhatom érintetlenül a tréfi. és kóser fogalomról saját tapasztalataimból egyet-mást elmondani.

Ha egy zsidó lakhelyet bérel, kiváló figyelmet fordít a páratlan számú házra, s ha a szobában, hova beköltözködik, páros gerendák vannak, akkor a fal mellé egy léczet szegez a páratlan szám jeléül, mert szerintök ők szent nép levén, páratlanok a világon a Jehovájuk előtt; ha pedig a szobát előbb keresztény lakta, azt a konyhájával együtt kifüstöli, megsúrolja, mint egy tisztátalan barom által megfertőztetett barlangot.

Tudjuk, hogy a zsidóság bárminemű házi állatok tenyésztésével vajmi keveset, vagy éppen semmit sem foglalkozik; s mégis annyira jutottunk már, hogy majd minden városban keresztény mézárásaink 'a zsidók kedvéért valami bigót orthodox zsidó sakterrel öletik le a szarvasmarhát; mert ha az állat kóser lett, kilóját 1 vagy 2 krral drágábban adhatják. De most kísérjük figyelemmel a sakternek az állattal elkövetett undort gerjesztő eljárását. Ha az állat bármely egészségügyi bizottság által vizsgáltatott is meg, mégis csak a sakternek végzetes kóser vagy tréfi szava a döntő; a sakter, ha csontnak metsz, vagy ha az állat gyomrában valamely szeget vagy egyéb tárgyat talál, akkor az állat tréfi, szerin-

tök nem élvezhető; ha pedig e mütét az ellenkezőt bizonyítja, jön a tüdőnek valóságos csömört gerjesztő megmarczangolása: ha a tüdő legkevésbé is az állat oldalhártyájához van növe, akkor azt kiveszi, és pukkadásig felfújja s megköpködi, valjon nem szelel-e? s ha igen: akkor az állat tréfinek, azaz sakter által tisztátalan dögnék van deklarálva, mert, úgymond, a betegség a tüdőtől ered, s ő nekik egészséges állat húsát szabad csak élvezniök, mert így maradhatnak ők is egészséges, szapora s hosszú életű nép; az ilyen, sakter által összepancsolt, tisztátalan dögnék constaltat marha húsát pedig 1-2 krral olcsóbban a keresztény népek asztalára juttatják, mert a goj is tisztátalan, megbetegedhetik tőle, vagy éppen meg is halhat, az csak győzelem lehet szerintök Izraelre nézve.

Kívánatos lenne, hogy hazai keresztény mészárosaink semmi szín alatt zsidó rítusz szerint ne sakteroltatnának; csak sakteroljon a zsidó mészáros, s ha az állat tréfi, ne vegye meg a keresztény, bármely olcsó áron adják is húsát; s végre hatóságilag kellene mindazon, a sakterok által dögnék deklarált állatokat elásatni s megsemmisíttetni; mert emberiségi szempontból kiindulva: a mi nekem nem jó, egészségtelen dög szerintem, azt nem embertársamnak, hanem az ebeknek juttatom osztályrészül, vagy pedig elásatom.

Sárvári.

Balatonvidék.

T. szerkesztőség! Becses füzeteiből néhányat olvasva bátorságot veszek magamnak t. szerkesztő urat felkérni, hogy az alantabb leírtaknak egyik füzetben helyt adni kegyeskednék.

Vidékünk jövedelemforrása a bortermelés levén, a termelők közt tapasztalt sok szomorú körülmények közül ezúttal a következőt óhajtom közölni:

Ezelőtt körülbelül néhány hónappal, vasárnap délben ott vagyok egy földművesnél, amikor beállít hozzá egy rúgott szabó, (zsidó,) kit jelenleg „borsenzálnak” tisztelnek, – jelentvén, hogy a helyben bervásárló van, s a házi-gazdát is, – mivel bora megvan, – kihívja.

Nem látván a borvásárlót, a gazdát, – ki hozzám képest vén ember és tapasztaltnak látszik, – nem figyelmeztethettem, hogy óvatosan járjon el a vásár-csinálással; – én eljöttem tőle, ő pedig kiballagott a hegyre. – (Megjegyzem itt, hogy az illető ember örült neki, mivel itt levén a tavaszi mezei munka, a szükségből eladott ökrei helyett újakat remélt vehetni, – ha a bor-eladás sikerül.)

Alig ér pinczéjéhez a szegény János gazda, már ott terem a „senzál” vezetése mellett egy – a gazda előtt – ismeretlen másik zsidó, s kóstolót kér. – Ad neki a gazda, – hisz 120 akó bora van s csak pénze nincs, azért eladó a bora.

Egyeznek – egyeznek, míg végre fölcsap a vevő és eladó. Következnek a föltételek. – Legelső, hogy vevő megkérdi az eladó nevét, lakását s felírja; de az együgyű eladó talán ezt nem is meri tenni, – mert hisz nagy úrral beszélni sem mer! – „Mikor viszi

el az úr?” – „Amint lehet János gazda,” – feleli ez. – „Nagyon szükséges a pénz János?” – kérdi. – „Bion ha szükséges nem vóna, nem adtam vóna el a bort,” felel a szegény együgyű.

„Hát tudja mit? most én onnan a túlsó hegyekből igen sok bort vitettem el, (a mit kóstolóul megivott a kötnivaló!) s most kevés pénz van nálam, – hanem ma van vasárnap, holnap otthon leszek s már szerdán vagy csötörtökön itt lesz a pénz. – Mennyi kell?”

(Szegény ember! – Ez a zsidó hazugság ő előtte készpénz.) „Hát most csak 10 frtot adok foglalót, aztán csötörtökön itt lesz 200 frt. – vagy kell 300 frt?”

„Jól van! küldjön 300 frtot, mert ökröt akarnék venni,” felel ez. (120 akó bort lefoglal 10 frttal a szemtelen!) – A „senzál” már félrehúzza a gazdát, s most még csak 2-3 frtot kér tőle, mivel Jó vásárt” csinált neki; a többit majd lefogja a vevő borvitelkor, (8-10 frtot), s így ezé el nem vesz. –

Hiszen csak már fogná le s vinné a bort! – sóhajtozik a szegény ember, – de nem jön! – A hordók lepecsételve s ráírva a vételár, s hogy 10 frt foglaló, (de ebből már csak 7-8 frt az eladóé), egyéb semmi. – (Csak a neve s lakása volna rajt!)

Elmúlt csötörtök, el vasárnap, de még a második is! – se pénz, se levél, se borvásárló, – másik már volt, s az elsőnél talán becsületesebb, de a borok el vannak adva, s a vásár is elmúlt, a melyben a szegény 120 akó bort eladó gazda ökröt vett volna.

„Bemegyek – úgymond – a „senzálhoz”, s majd megmondogatok neki!” – Szegény te! – mit keressz annál a nyomorult kutyánál, a kinek 5-6 gyermekén kívül semmije sincs, és a ki, – mire te odaérsz, – a negyedik faluban sípol és szed rongyot, s ha otthon találsz is, mondhatsz neki akármit, de ő mégsem tudja (mert nem akarja) megmondani, hogy ki és hol lakik az, a kivel te oly jó vásárt csináltál, s legfeljebb avval fog biztatni, hogy: „Hiszen mostan már megjön (valahonnan).

S így már 6 hét telt el.

A szálló-munkával már készen van, de –hacsak hitelben meg nem teteti valakivel, – a trágyázás-, szántás- és vetéssel hol marad? – ökör nélkül, a bort meg nem tudja eladni.

Végül megjegyzem, hogy a „senzál” meg van hatalmazva a 10 frttal lefoglalt 120 akó bort literenkint 1-1 ¹/₃ krral drágábban eladni, mint azt megvették.

Kit keressen most ez a nyomorult ember, s mit tegyen?!

Tanuljunk! s a mennyire lehet, kerüljük e szegény emberek zsirján és vérén élő gálád népséget!

Egy balatonvidéki néptanító.

Alulírottak mint pályabírák, a „12 röpirat” f. é. január 15-ki füzetében kitűzött pályázat folytán beérkezett pályamunkákat bíráló alá vettük.

Beérkezett két pályamunka. Az egyik „Közeleg már a nagy óra, az utolsó számadóra” jeligével, a másik „Vox populi, vox Dei” jeligével ellátva.

Miután a pályázati feltételek 3-ik pontja értelmében csak „feltétlen becsű” pályaműnek adathatik ki a pályadíj; e minőséggel pedig a beérkezett pályamunkálatok egyike sem bír: ennél fogva a kitűzött 25 frt pályadíj ezúttal ki nem szolgáltatván, (esetleg újabb pályázat kitűzése céljából) a pályadíjt kitűző Avellanus úr rendelkezésére visszabocsátatik.

A pályázók, műveiket jeligés levélkéjükkel együtt, a „12 röpirat szerkesztősége megbízásából, Bartalits Imre nyomdász úrnál (Budapest, Eszterházy-utca 12. sz.) f. é. június hó végéig átvehetik. Budapest, május 19.

Széll György,

Ónody Géza,
mint pályabírák.

Istóczy Győző,

Felhívás.

Miután pártunknak koalícionális (pártszövetkezeti) alapon leendő országos szervezése előmunkálataihoz szükséges magunkat itt a központon eleve tájékoznunk az iránt, hogy melyek azon választókerületek, a melyekben antisemita képviselőjelöltek a jövő évben a siker kilátásával felléptethetők lesznek: ennél fogva a központon már eddig bírt adatok kiegészítése céljából felhívom vidéki t. elvtársainkat, hogy illető kerületeik e részbeni viszonyairól lehetőleg kimerítő tudósításaikat hozzám vagy Ónody Géza, Simonyi Iván és Szalay Imre barátaimhoz beküldeni szíveskedjenek.

Az e tárgyú levelek egészen bizalmas jellegűek lévén, természetesen, hogy azok hírlapi közlés tárgyát sem fogják képezni.

Budapest.

Istóczy Győző.

U. i. Kéretnek az elveinket osztó lapok t. szerkesztőségei ezen felhívásnak szíves lenyomatására.